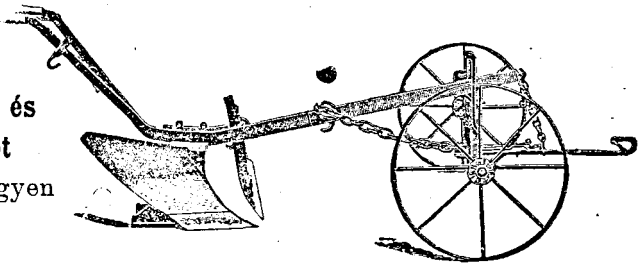

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hirneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében
minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak

Árjegyzéket és
áránlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyári raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. 1266

A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott

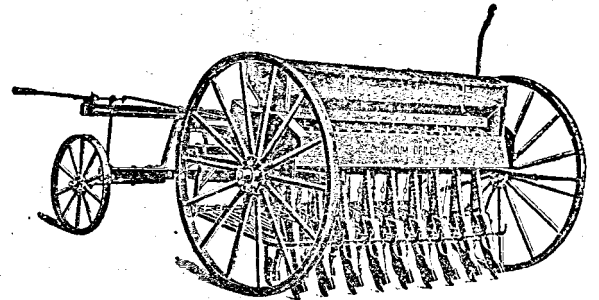
„UNICUM DRILL“

(sik és hegyes talajnak)

Sorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leírással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazdaságainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

I. oszt. Szőlőajtványok

Erd. Leányka, fehér Burgundi, Rulandi, Muscat Otthonel, Nagy kék Burgundi és Oporto fajokban, valamint

Gleditsia-magoncok

kifogástalan minőségben kaphatók az

ERDÉLYI ELSŐ SZŐLŐTELEPNÉL
MEDGYES—NAGYEKEMEZŐ

Tulajdonosa: **AMBROSI MIHÁLY** földbirtokos,
az erdélyi sz. gazdasági egyesület szőlőszeti bizottságának elnöke, stb.

1515.

A Gazdaközönséghez!

1614

Ajánljuk alant felsorolt kitűnő minőségű, csiraképes vetni való magvainkat:

Legelső rendű székely tengerit 100 klgrként	18 kor.
„ „ Kolozsváron ólmozott lóhermagot 100 klgrként	180 „
„ „ Kolozsváron ólmozott lucernamagot 100 klgrként	130 „
„ „ honi tavasz-búzát 100 kkgként	20 „
„ „ bükkönymagot	25 „
„ „ zabot	14 „
„ „ sör-árpát	17-18 „

Franco M.-Ludas állomás, zsák nélkül. Lóheremag és lucerna 25—50 és 100 kmos zsákokban van ólmozva.

Mégrendelések: **MIHÁLY MÓRIC**
és **KURLENDERHEZ** intézendők **Marosludasra.**

Magyar Telepítő és Parcellázó Bank Részvénytársaság.

Sürgőnycim: Telepítőbk.

Alaptőke 5 millió korona.

Telefonszám: 180.

ALAPÍTÓ INTÉZETEK: Magyar jelzáloghitelbank, Cs. és kir. szab. triesti általános biztosító társaság, Magyar agrár és járadék r.-t., Magyar leszámítoló és pénzváltóbank, Magyar általános takarékpénztár.

IGAZGATÓSÁG: Hegedüs Sándor (elnök), Beck Nándor (alelnök), gróf Keglevich Gábor (alelnök), Barta Arnold, Barta Ödön, dr. Beck Gyula, Bujanovich Gyula, dr. Eber Antal (vezető igazgató), Kende Zsigmond (Istváni), Kronberger Lipót, dr. Nagy Ferenc, Poór Jakab, dr. Pollák Gyula, dr. Schober Béla, dr. Simonyi-Semadam Sándor.

FELÜGYELŐBIZOTTSÁG: gróf Korniss Károly (elnök), dr. Mezössy Béla, dr. Neumann Miksa, dr. Horváth Lipót.

A bank működési köre:

(1497.)

- mezőgazdasági ingatlanok megvétele és azoknak telepítés és parcellázás útján való értékesítése;
- telepítések és parcellázások elvállalása bizományban;
- telepítések és parcellázások finanszírozása;
- a telepítési és parcellázási ügyek minden egyéb válfajánál való közreműködés.

A bank a parcellázási műveletek teljes intézését magára vállalja és azokat saját műszaki, gazdasági és telexkönyvi szervezete segítségével a tulajdonos közreműködése nélkül, teljes felelősséggel lebonyolítja.

A parcellák vevői a vételár 50—75% -a erejéig egyetemlegesség kizárásával — olesó törlesztéses kölesönöket nyernek, ami által az értékesítés jelentősen meg van könnyítve.

Ajánlatok a bank igazgatóságához (Budapest, V., Nádor-utca 9.) intézendők, amely mindegyik kérdésben úgy előszóval, mint írásban készséggel nyújt beható és kimerítő útbaigazítást.

Részletes tájékoztatót kívánatra bárkinek küldünk.

Ifj. NAGEL OTTÓ könyvkiadóhivatalában Budapest,
VIII. ker., Muzeum-körut 2. szám (a Nemzeti Színház bérházában) megje-
lentek és kaphatók:

Ahn Ferencz dr. Gyakorlati tanfolyam a német nyelv gyors és könnyű megtanulására. Az eredeti után írta Nagy Lajos. 14-ik kiadás, magyar betűkkel 1 kor. 60 fillér.

Angyal Ignác. A kerékpár kezelése, IV. bővített kiadás, képpel 60 fillér.

Gyulai Béla dr. Nőnevelés. Utmutatás a nőnevelésben 1 kor. 60 fillér.

Halász Sarolta. Gyermekkertek csokor. Dalok, szavalmányok, párbeszédek és társasjátékok gyermekkertek és óvodák számára. 2. javított kiadás, kötet 1 kor. 50 fillér.

Hegyesi József. Házi czukrászat. V. bővített kiadás. Diszkötésben 3 kor. — Előttek. IV. javított kiadás. Diszkötésben 3 kor.

Hrbly Emil. Tyüktenyésztés 3 kor. — Lúd- és kacsatenyésztés 2. kor. — Pulykatenyésztés 2 kor. — A baromityenyésztésre vonatkozó általános tudnivalók 1 kor.

Knorr Alajos. Önügység, vagyis gyakorlati utmutatás jogügyletek elintézésére, okiratok s beadványok szerkesztésére a legújabb törvények alapján, 450 irromány-példával. VI. teljesen átdolgozott kiadás. Füzve 10 kor. Vásonba kötve 12 kor. — Magyar általános levelezés és házi útkár. Gyakorlati utmutatás a közéletben előforduló mindennemű családi és más levelek, kereskedelmi és üzleti fogalmazványok és folyamodványok helyes szerkesztésére. Számos példával felvilágosítva. Füzve 6 kor., aranyozott vásonkötésben 7 kor. 20 fillér.

Kováry János. Vadásznaptár 1905. évre. Disztes vásonkötésben 1 kor. 60 fillér.

Lakatos Károly. Az erdei szalonka és vadászata. Füzve 4 kor., diszkötésben 6 kor. — A vadász mesterség könyve. Félbörkötésben 16 kor.

Ploetz K. dr. Elemi francia nyelv. Szerző „Elementarbuch” című művének 33-ik kiadása után átdolgozta Nagy Lajos. 2. javított kiadás 1 kor 60 fill. — Syllabaire française. A francia nyelv tanítás első foka. 3 kiadás. Átdolgozta Isz. Emil. Kötet 1 kor. 20 fill. — Conjugaison française. Második tokozat a francia nyelvtanításra, olvasókönyvvel és szótárral. Fordította Kubinyi F. A. Kötet 1 korona 60 fillér.

Váradi Antal dr. Az esztetika rövid kivonata 1 kor.

Vikár Béla. Virágmesék. A képeket rajzolta Kreidlóf Ernő. Gyönyörű színes művészi illusztrációkkal, a legszebb magyar képeskönyv 6 kor. 1450

Özv. gr. Pejachevich Arthurné
mező-örményesi uradalmában eladó

500 klgrmmon felüli mennyiségben
prima magos csiraképesseggű rozsdának s megdülésnek
ellenálló tavaszi vetőmagbuza,
duppau vető zab és kertben neme-
sített, igen korán érő vetőmag szé-
kely tengeri.

Értekezhetni Nagy Gyula intézőnél

Mező-Ör, u. p. Kolozs. 1491

1 drb 3 éves és 1 drb 2 éves világos pej kancza-
csikó eladó. Meg-
tekinthető özv. Kiss Sámuelné tulajdonosnál a Székely-Kocsárdi
állomáson. 1520

Söpjng Endre szőlőojuvány-telepe Székelyhidon.

Eladásra kerül:

2 éves zöld ojuvány,

a mely idősebb ültetések hiányát pótlására is kitünő sikerrel használható.

Riparia Portalison, Erdei, Bakar, Bihari, Alanttermő Szlankamenka, Juhfark, Gohér, Olasz Rizling, Mézes, Ezerjő, Sárteher, Chasselas blanc és rouge, több elsőrendű fajban, Kadarka, Nagyburgundi, Oporto.

Rupestris Monticolán, Fehér Bakar, Ezerjő, Olasz Rizling, Szlanka-
menka, Chasselas, Oporto.

Fásjuvány:

Riparia Portalison, Casselas 6, Muskotály 9 fajban, Szemendriai, Ca-
labriai, Argentini, Overnyi hamvas, Medoc noir, Génouai, Damascusi, Kossuth
Lajos, De la Palestina, Ezeréves, Malakoff Usum, Delaware, Madelaine
Angevine és Royale, Kecskescsü piros, fehér és kék színben.

Rupestris Monticolán, Olasz Rizling.

Amerikaiakból:

Riparia Portalis, sima (I. oszt. 300,000 drb.) és gyökeres.

Rupestris Monticola, Vitis Solonis sima és gyökeres.

Sima vesszőmet vastagság és hosszúságmérő pontos használatával,
napszámban kellő ellenőrzés mellett vágatom, úgy, hogy annak minden
szála beojuható.

Európaiak:

Bakar, Erdei, Olasz és Rajnai Rizling, Ezerjő, Sárteher (Alföldi),
Szeremi zöld, Furmint, Mézes, Tramini, Zöld Szilváni, Oporto, Nagybur-
gundi, Carbenet franc és Sauvignon sima és gyökeres. E fajtákból szálan-
ként kiválogatott ojuvesszőt is szállítok.

Több elsőrendű fajta Chasselas, Damascusi, Passatutti, Muscat Lu-
nel, Muscat Ottonel és 20 fajta különleges csemegéből gyökeres fajtisztán.

Delaware.

Ezen, utóbbi időben igen keresett fajtából (a melyet éppen ezért a
hozzá hasonló Othelloval, sőt akárhányszor esetben közönséges európai vess-
zővel keverve kap a rendelő) egy sima, mint gyökeres vesszővel abszolút
fajtisztán szolgálhatok. Bormintát külön e célra szolgáló fadobozban 1/4
vagy 1/2 literes üveggel 1 illetve 2 kor. ellenében szállítok.

Saját termésű 1904. évi piros és 1901., 1903. 1904. évi érmelléki
fehér borral 50 litertől felfelé szolgálhatok, 1/2 liter minta 1 kor.

Összes czikkeimnek a telepen leendő átválasztásába készséggel
beleegyezem.

Arjegyzékemet, mely az idősebb ültetések hiányait pótlásának biztos
sikerrel járó egyszerű módját s a Delaware részletes ismertetését tartal-
mazza, ingyen és bérmentve küldöm meg. 1510

Állást keres szerény igényű, nőtlen okleveles gazdász és
szőlész, ki a tehenészetben és hizlalásban is
járta. Czim a kiadóhivatalban. 1523.

A cimre tessék
vigyázni!

Hantz Sándor könyvkötő

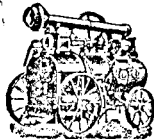
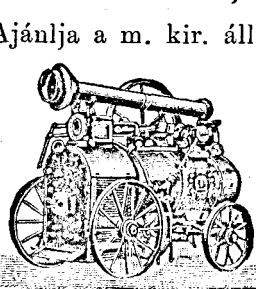
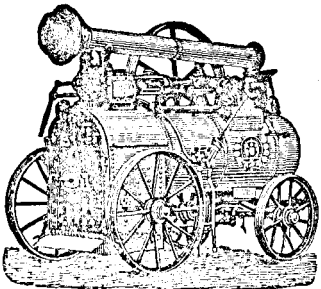
Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló
ízléssel tartósan és olcsó árért készítetek. Fizetések
fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek.

1479.

FEHÉR MIKLÓS gépgyár részv.-társ.

BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁGZI-UT 80. SZÁM.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült cséplőgarnitúrákat,
kazalozókat stb., továbbá „saját gyártmányú”
tolókeres rendszerű vetőgépeket

és más gazdasági
gépeket.

1492.

HASZNALT és JAVITOTT
Locomoblok és gőzcséplőgépekben
az ország legnagyobb raktára.

Locomobi-
lok és gőz-
cséplőgépekre cse-
re-üzletek köttetnek.

Erdélyrészi főképviselelőnk

Wessel Leó, Kolozsvár New-York száll.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz
alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.

brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők.
Benzin adómentességére vonatkozó eljárást
illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott kész-
séggel megadatik. 1351.

Sárga és fehér Orpington keltető tojásokra

megrendeléseket elfogadok. A tojások
ára darabonként 1 korona. Legkisebb
megrendelés 12 drb. Csomagolás külön
e célra készült ládikában 1 korona
A vételár és csomagolási díj előre

beküldendő. — Cim: (1507.)

Ordódyné Mailáth Gizella

BUDAPEST, IV., Muzeum-körut 7. sz.

Óvári répamag

duppau zab, tavaszibuza, zárttoku
kék mák, pernai lenmag, „fümagvak”

MAGYAR BIKÁK

pekingi kacsák, emdeni ludak és

1484 tojások állandóan kaphatók:

Gróf TELEKI ARVÉD

drassói uradalmában, u. p. Konca.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- A Központi Hitelszövetkezet egy éve. *É. E.* 147
- A gépolajokról és azok megítéléséről. *Dr. Donáth Géza.* 148
- Válasz Barra Mózes urnak. *Hadviger Alberti és Kovács Lajos.* 149

Kisebbségi közlemények:

- Hogyan lehet baromfinál a pipet meggyógyítani? — Hogy lehet megakadályozni a kótlós alá rakott tojások kihűlését? — Burgonyaműtrágyázás. — A baromfiak helyes takarmányozása. 150

Háztartás:

- Djaimé (Dzsém). — A glicerint mint orvosság. — Vattázott paplanok mosása. — Világos szőnyegek tisztántartása télen. 150

Egyleti élet:

- Az Erdélyi Gazdasági Egylet ig.-vál. ülése. 151

Jogi tanácsadó:

- 152

Vegyes közlemények:

- Az Erdélyi gazdaközönséghez! 153

Piaci és vásári ártudósítások:

- 153

Hirdetések:

A Központi Hitelszövetkezet egy éve.

(É. E.) Az Országos Központi Hitelszövetkezet a napokban adta ki az 1904. évi évi működéséről szóló jelentést és zárszámadást, mely a március 23-iki közgyűlés elé fog kerülni. Az a hivatás, melyet a hitelszövetkezeteknek a falusi gazdalakosság egészséges, produktív hitelgényének kielégítésénél betöltenie kell és az a munka, melyet az Országos Központi Hitelszövetkezet ennek a hivatásnak teljesítésénél eddig végzett, kötelességünké teszi, hogy a múlt évről szóló jelentést és az O. K. H. mai helyzetét figyelemmel nézzük és érdeme szerint méltassuk.

De mielőtt ezt tennők, vegyük szemügyre azt a jelentőséget, mely a hitelszövetkezetek működésében van és azt a szerepet, melyet azoktól hitelviszonyaink egészségesebbé való válása szempontjából kívánunk. Csak vissza kell emlékeznünk azokra az időkre, mikor a hitelszövetkezetek nem voltak és nem hálózták be olyan sűrűen az országot, egymás mellé hozva az embereket, összekötve egymással a falvakat. Csak rá kell néznünk azokra a térképekre, melyekre a hitelszövetkezetek működése ki nem terjed. Csak ne tévesztjük szem elől azt a hatást, melyet a városi pincebankok és zúgtakarékpénztárak a falusi gazdalakosság viszonyaiban előidézték. És ha ezt tesszük, fölüljúl emlékezetünkben az az idő, mikor a falusi uzsorások vérszopó készséggel tapadtak a kölcsönre szorult kisémberekre. És látjuk, hogy mennyire rosszak a kisémberek jelzálogos hitelviszonyai, mivel a hitelszövetkezetek eddig ezt az üzletkört nem foglalták el. És látjuk, a kényeszereladások hogy szaporodnak, a pusztulás hogyan terjed azoknál, akik magukban rejlő, vagy magukon kívül eső okok következtében hitelgényeik fődözésénél nem a hitelszövetkezetek, hanem osztalékemelő és uzsorakamatra dolgozó pénzforrásokból merítenek. Ha ezt tesszük, akkor áll majd előttünk igazi jelentőségében az a működés, melyet a hitelszövetkezetek gazdasági és szociálpolitikai szempontból végeznek és akkor tudjuk majd becsülni azt a munkát is, melyet a központi hitelszövetkezet ezen működés fokozására teljesít.

Az 1904. évben 104 új szövetkezetet vett föl a Központi Hitelszövetkezet kötelekékébe, úgy, hogy az év végén szövetkezteinek száma 1742 volt, 407.040 taggal, 767,952 üzletrészszel 37.446,899 korona értékben, 23.390,849 korona tényleges vagyonnal, 30.619,360 korona takarékbetéttel. Talán nem lesz érdektelen ránk nézve, ha az erdélyi hitelszövetkezeti ügy állását külön is figyelembe vesszük. Volt az 1904. év végén:

Vármegye	Szövetkezetek száma	Szöv. működésébe vont községek száma	Tagok száma	Üzletrészek értéke	Takarékbetét
Alsó Fehér	4	35	1360	94300	33800
Beszt.-Naszód	3	11	747	50100	16700
Brassó	4	4	823	57750	24200
Csik	16	43	3990	284445	186500
Fogarás	3	15	613	53450	19400
Háromszék	26	86	5004	408550	415800
Hunyad	17	207	7970	499850	129100
Kisküküllő	17	40	3048	251850	38200
Kolozs	41	104	10041	826230	452400
M.-Torda	40	149	5970	439290	180000
Nagyküküllő	7	15	1254	94550	95500
Szeben	2	3	273	32600	4600
Sz.-Doboka	17	108	6586	508650	58600
T.-Aranyos	20	87	5875	466500	183200
Udvarhely	31	92	6679	413200	381900
Összesen	248	999	60233	4481315	2219900

Ha ezt az összeállítást nézzük, láthatjuk, hogy Erdély hitelszövetkezeti ügye nem éppen rosszul fejlődött, noha a takarékbetétek összege nincs arányban a többi adattal és az országos összeggel. Nem kedvező azonban az a tünet, mely arra enged következtetni, hogy a hitelszövetkezeti akció kezd lanyhulni országgrészünkben, amennyiben az 1904-ben az egész országban keletkezett és a központ kötelekékébe lépett 104 szövetkezetből csak 10 esik erdélyi vármegyékre; és pedig Brassó, Csik, Fogarás, Háromszék, Hunyad, M. Tordavármegyékben a szövetkezetek 1—1-gyel, Kolozs és Udvarhelyvármegyékben 2—2-vel szaporítottak. Pedig kétségtelen, hogy éppen ami viszonyaink között fokozott jelentősége van annak, hogy ne lanyhulás, hanem továbbibuzgó munkálkodás legyen ebben az irányban.

A Központi Hitelszövetkezet igazga-

Jobb

és megbízhatóbb

magvak

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari

magkereskedése

Budapest

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRJEJYZÉKEK

ingyen és bérmentve küldetnek.

Megbízható tisztaságú és csiraképes

gazdasági-, konyhakerti- és dírágmagvak

beszerezhetők a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

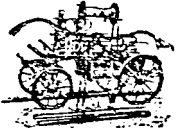
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

KÖHLER ISTVÁN tűzoltószér-, szivattyu- és gépgyára

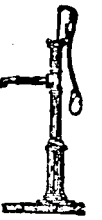
1466

(ezelőtt GEITTNER és RAUSCH-czég tulajdona)

Gyár: X., Kőbánya, Felső Vaspálya-utca 5. BUDAPEST, Iroda és mintaraktár: VII., Erzsébet-körút 34.

Fecskendők, kútszivattyúk, szivó- és nyomó-tömlők, létrák, fáklyák jelző szerek, egyéni felszerelések. — Árjegyzék és költségelőirányzatokkal díjmentesen szolgál.

tóságának jelentéséből még néhány érdekesebb mozzanatra akarunk utalni. Az első és örvendetes az, hogy a központ a szövetkezetekkel szemben alkalmazott kamatlábat leszállította, ami a pénzügyminiszter segélyén kívül azáltal vált lehetségessé, hogy viszont a takarékbetétek után fizetett kamatlábat a központ leszállította; ami mindenesetre helyes eljárás és kedvező változás, mert sokkal kívánatosabb az, hogy a kölcsönre szorultaknak nyújtassék könnyebbség, mint az, hogy a takarékbetétek magasabban kamatozzanak. A kamatlészállítás tekintetében a falusi hitelszövetkezetek jelentékeny része is követte a központ példáját, amit a saját költségek leszállításával minden szövetkezetnek meg kellett volna tennie.

Az országos szárazság folytán beállott takarmányhiány enyhítésére is hozzájárult a Központi Hitelszövetkezet, amennyiben takarmány, tengeri és burgonya beszerzésére rendkívüli hiteleket engedélyezett. Ezt a rendkívüli hitelnyújtást, mely bizonyos mértékben ellentétben van a hitelszövetkezeteknek azon üzleti elvével, hogy csak produktív célokra lehet kölcsönt adni, a valóban rendkívüli viszonyok teljesen indokolták.

Az igazgatóság jelentése konstatálja, hogy úgy a hitelnyújtás, mint a kölcsönök visszafizetése, valamint az egész kezelés tekintetében meg lehetünk elégedve a szövetkezetek és vezetőik önzetlen működésével s ha akadtak is nehézségek, azok inkább egyesek túlbuzgalmából eredtek. Nem tudjuk bizonyosan: mit ért az igazgatóság itt *túlbuzgóság* alatt. Ha túlbuzgóságot, túlelőzékenységet a hitelek megszavazásánál, akkor helyesnek tartanók, ha a szövetkezetek vezetői az ő körükben, a Központi Hitelszövetkezet a maga hatáskörében szigorúan ügyelnének arra, hogy a könnyelmű, az eladósodást fokozó kölcsönvevésnek ne legyenek a szövetkezetek istápolói. Ha a túlbuzgóság a kölcsönök behajtására vonatkozik, akkor azt kell kívánnunk, hogy a méltányosság lehető határáig kell a szövetkezeteknek elmenniük, de azon túl valóban nem, mert akkor az önségélyezésből kö-

nyöradományozás lesz, ami a hitelszövetkezetnek célja nem lehet.

Nagyon örvendetes az, hogy a Központi Hitelszövetkezet a kisbirtok jelzálogi hitelének fejlesztésére is megtette a maga részéről a kellő intézkedéseket és 1903 elejétől 1904 végéig megszavazott 3.31,635, folyósított 2.467,592 korona értékű jelzálogos kölcsönt. Hogy ez az összeg, tekintve a kisbirtokosság részéről igénybe vehető jelzálogos hitel szervezetlenségét és fejletlenségét, csak csöpp a tenger vizében, azt mindeukinek el kell ösmernie. Amit ezen a téren a Központi Hitelszövetkezet tett, az csak a kezdet kezdete és éppen az ő legsebbebb hivatása lesz az, hogy olyan szervezetet, vagy összeköttetést létesítsen, mely a kisgazdák váltó- és kötelezvényadóságait hosszú lejáratú, olcsó, törlesztéses jelzálogkölcsönökké alakítsa át, hogy azt a jótéteményt, melyet a személyi hitel terén nyújt, kiterjessze a reálhitel terére is.

A gépolajokról és azok megítéléséről.

Mielőtt rátérnék a gép- és úgynevezett kenőolajok empirikus vizsgálati módszereire, rá kell mutatnom arra az indolentiára, mely könnyelműen vásárol még mindig a közönség és mily könnyen felül a hangzatos hirdetésekre és vigécek ajánlataira. Nemzeti vagyunk nem kis része pusztul el ily módon és sok üzemi kellemetlenségnek lesz forrása. Közönségünk az árúk vásárlásánál csak a küllemi tulajdonságokra és súlyra fekteti a fősúlyt, nem pedig a tartalomra, amit vesz. Hiszen óriási gabonatermelésünk áruba bocsátása és értékelése még mindig csak a hektólitersúly és külsőség szerint történik, óriási takarmány készletünk értékét is csak a súly határozza meg. Pedig mily óriási tévedés, mily pazarlás; természetes dolog, hogy a netto súlyra mindig szükségünk van, de a fent említett termékeknél annak összetétele a lényeges, annak fehérsége és szénhidrát tartalma, ezekből kiszámított tápértékegység a lényeges, amit a hektólitersúly sohasem állapít meg. Erre szolgáljon csak egy példa; valaki vesz 10 kor. értékben valamilyen takarmányt, ha ismeri összetételét, vagyis a zsir, fehérsége és szénhidrát tartalmát, meghatározhatja annak értékét, ez bizonyos esetben tápértékegysége szerint 10 f.; ugyanakkor vesz mástól ugyanolyan takarmányt ugyancsak 10 k., de összetétele alapján tápértékegysége 9 f.; ebből

láthatjuk, hogy ez utóbbi a gazdára sokkal gazdaságosabb lesz. Vagy nézzük a műtrágyákat, sok gazda, hogy csak azt a nevetséges olcsó vizsgálati díjat ne fizesse, elfogadja a kereskedőtől garantált értéket és mivel itt már az a szokás, hogy mm. vízben oldható P₂O₅ % fizet a vevő, sokszor kitesz a differentia 3—5%, sőt volt alkalmam tapasztalni, hogy 10% is volt a differentia, az pro kocsi-rakomány 80—150 k. különbséget tesz ki, a gazda pénzét hiába dobta ki, de földjét is terhelte felesleges anyaggal. Német országban már eziránt oly nagy a kifejtett érzék, hogy minden terméket csak kihasználható tartalma alapján vásárol, hogy alig van valamilyen mezőgazdasági termék, amit kihasználata előtt meg ne vizsgáltatna. Hiszen legújabbán arról van szó, hogy különösen az amerikai búza és tengeri vásárlását a súly mellett, még száraz anyag tartalma alapján eszközölké és biztos kilátás van reá, hogy legrövidebb időn belül meg is valósul az a preventív intézkedés. A nagy sörgyárosok az úgynevezett árpavásárokon az árpát fehérsége, illetőleg nitrogén tartalma alapján vásárolják és nem elégesznek meg a conventionalis ocular inspeccionra. És itt ránk, magyar mezőgazdákra nagy feladat vár, mivel árpatermelésünket és nemesítésünket úgy kell irányítani, hogy fehérsége tartalmát súlyesszük és így keményítődüssá tegyük, mert a nagy német fogyasztó a keményítőt fizeti csak meg, s hiába, kárba vész minden agitálása Cserháty tanárnak, a németek ezen preventív intézkedését illetőleg mi nem fogjuk meggátolhatni többé soha. Az igaz, hogy mindezen intézkedések már intenzív gazdasági érdeket követelnek, a mitől sajnos, még mindig nagyon messze vagyunk, gazdáinknak túlnagy része még igen gyengén veszi igénybe az állam által nagy pénzen fentartott *királyi mezőgazdasági vegykísérleti állomásokat* és egyéb kísérletügyi intézményeinket. Hiszen ezeknek az intézményeknek csakis az a feladata, hogy a gazdaközönséget megóvják a kereskedelmi visszaélésektől, melynek bizony nap-nap mellett nagyon is ki vannak téve.

Ezek előrebocsátása után rátérnek cik-kemnek tulajdonképpeni tárgyára, a gépolajokra és kenőféleségekre, és itt eleve felhívom a vásárló gazdaközönséget, hogy nagyon óvatos legyen, mert mondhatni itt történik talán a legtöbb visszaélés és a legnagyobb mérvű hamisítás.

Gépolajokat ott használunk, ahol két egymáshoz szorított test között ellenállás és surlódás lép föl és ezért a gépolajnak olyan-nak kell lenni, hogy a surlódást csökkentse, és e tulajdonságát állandóan megtartsa, továbbá bizonyos konzisztenciája legyen, hogy

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

a különböző mozgásoknál ki ne sodortassék és ezeken kívül, hogy chemiai tekintetben indifferens legyen, vagyis a surlódó felületekre ne hasson chemiailag.

Gépeknél, turbináknál, transmissióknál, kocsitengelyeknél, gőzhengereknél következő anyagokat használunk fel gépolajul.

1. *Ásványi kenőolajok.* Ez a legolcsóbb és legelterjedtebb kenőanyag. Használatuk szerint ezek világosak, sötétek és nem raffináltak. Ezekből megkivánjuk a nehéz illósságot, térfogatállandóságot, csekély tűzveszélyességet és nehéz folyóképességet (Zähflüssigkeit.)

Az ásványi kenőolajok felhasználásuk szerint a következők: orsóolaj, jéggép és kompressív olaj, transmissio, motor, dynamo-olaj, sötét vasúti és lokomotív-olaj és végül a gőzhengerolajok.

2. *Zsíros olajok.* Idetartoznak a nagy konszisztenciájú növényi olajok, oliv, ricinus-olaj, továbbá a csont és körömolajok, spermacetolaj, fagygyú. Növényi olajok igen gyakran kevertetnek ásványiolajokkal, különösen lokomobilek hengerei kenésére. Csont és körömolajat akkor kevernek nehezen folyó ásványi olajhoz, ha ott használják fel, ahol nem alkalmaznak kondenz gőzt.

3. *Konzisztens kenőolajok.* Mészszapanokat, némelykor alkáliszappanokat, kevernek ásványolajokhoz kevés víz hozzáadásával. Különösen kényelmes használatuk miatt, transmissióknál alkalmazzák.

Idé tartoznak az úgynevezett kocsikenőcsök is, melyekben nagy mennyiségben kőszénkátrány, gyantaolajok és más csekély értékű olajok, nemkülönben sulfát és homok van hozzá keverve.

4. *Grafit és zsíros olajok keveréke.* Ujabban nagyon használják automobil láncok és gőzhengerek kenésénél.

Ásványi olajok vizsgálatánál, amit minden gazda maga is elvégezhet, a következőkre legyünk tekintettel:

1. *Külső sajátságok:* szín, átlátszóság, szag és konszisztencia. Az olajat kiöntjük egy próbaüvegbe — minden győgszertárban kapható néhány fillérért — és színére vizsgáljuk, amely vitzisztaság, sárga, vörös-sárga és vérvörös szín között váltakozik a reá eső fényben, valamennyi fluoreszkál, ha nem látjuk e fluoreszkálást, akkor fényes papírra öntünk egy cseppet, a fluoreszkáló olajok ilyenkor szép kék színűek.

A nem teljesen tisztított olajok barnák vagy zöldek feketék és átlátszatlanok. Gőzhenger olajok mind átlátszóak és ha előfordul benne egy rész, mely átláthatlan, az kiváltott paraffintól, szurokrészecskéktől és azokerittől származik.

Zavarodás viz jelenlétére mutat. Konzisztenciájukat illetőleg úgy járunk el, különösen hengerolajok vizsgálatánál, hogy a fenti próbacsövet beállítjuk forró vízbe 10 percig, használata előtt egy óra hosszat szobahőmérsékletű vízben. 20 °C nyugodtan állani hagyjuk. Ekkor kivéve, hirtelen megfordítjuk, az ömlés sebességéből itéljük meg, nehezen vagy könnyen folyó.

2. *Illékonyság és tűzveszély:* erre a lobbanási fok ad felvilágosítást. Tekintve, hogy különösen a hengerolajok meglehetősen magas hőmérsékletnek lesznek kitéve, s fontos megtudni avégből az illető olajból meg-

töltünk egy kis kenőcségyet és ráállítjuk egy kis spirituszlámpára úgynevezett gyorsforralóra és thermometert beleállítva, leolvassuk azt a hőfokot, melynél kezd erősen párologni (hengerolajoknál 320 °C), nemkülönben gyufával közeledünk a tégelyhez és megfigyeljük azt a pontot, amelynél fellobban de rögtön elalszik.

3. *Sav és alkali tartalmára* úgy vizsgálunk, hogy a próbacsőben összerázzuk vízzel és a vizet lesziva megnézzük lakmussal; jó olaj teljesen centrális, vagyis a kék lakmusra úgyszintén a veresre nem hat. A savtartalom, vagyis ha a kék lakmus megveresedik, egyrészt szabad kénsavra, illetőleg kolophoniumra mutat, mely már hamisítás.

4. *Elgyantásodás vékony rétegben.* A jó ásványi kenőolajok sem szoba hőmérsékletnél, sem csapágymelegnél sem 100 °C nem gyantásodnak el. Ellenben sötét és nem tisztított olajok már szobahőmérsékletnél mutatnak ily tulajdonságot. E végből rácseppentünk az olajból egy üveglapra és kiteszük fenti hőfokoknak és megfigyeljük a gyantásodás fokát.

5. *Viztartalma* valamely világos olajnak úgy tudható meg, ha erősen összerázzuk a próbacsőben, megzavarodik, ha most forró vízbe állítjuk a próbacsövet huzamosabb ideig, összerázás után szintiszta marad.

6. *Szappantartalma* — nagyobb konszisztencia elérésére alkali szappant adnak az ásványi kőolajokhoz — pedig úgy dönthető el, ha vízzel kirázzuk, erős emulzio képződik, a mely valamely sav hozzáöntésére rögtön eltűnik.

7. *Zsíros olajok* kimutatására az ásványi kenőolajokban úgy járunk el, hogy egy bádgedénybe paraffint öntünk és melegítjük, ebbe a paraffinba már most beállítjuk a próbacsövet, melyben néhány cm³ olaj van, adunk hozzá ugyanannyi cm³ marólógot. Ha zsíros olaj van jelen, akkor a kihülés után az olaj megszilárdul, vagy pedig szappanhab képződik a felületen.

8. *Gyantás olajok* kőszénkátrány, bükfkátrány úgy mutatható ki, hogy ha koncentrált kénsavval rázzuk próbacsőben, a világos olajok megbarnulnak, gyantásolajok pedig vérvörösre festik az olajat. Különben ezek a szurrogatumok már felismerhetők karakterisztikus szaguk által.

9. *Ceresinnel* is hamisítják az ásványi olajokat, különösen hengerolajok megsűrítésére. kimutatható, ha az illető olajhoz 3 rész alkoholt és 4 rész aethert öntünk, fehér csapadék keletkezik.

Ezek volnának azok az egyszerű módszerek, melyek segítségével eldönthető megközelítőleg, vajjon jó ásványolajat vettük, különösen vigyázni kell, hogy savtartalma 0 legyen, gyantásolajok pedig csak nyomokban lépjenek föl, nemkülönben, hogy zsíros olajok tartalma kicsi legyen. Ott, ahol nagyobb mennyiségek bevásárlásáról van szó, leghelyesebb, a vagonból két tanu jelenlétében 2—2 litert egy erős falú edénybe tölteni, tiszta uj dugóval jól lezárni, lepecsételni, címkével ellátni, amelyen a vagon száma, a tartályok, vagy barellek száma és a garantált olaj álljon, és a legközelebbi m. kir. vegykisérleti állomáshoz beküldeni, a hol igazán neveltséges árért megvizsgálják. Erdély szá-

mára a leghelyesebb az ilyen mintákat a kolozsvári m. kir. vegykisérleti állomáshoz — Botanikus kert — beküldeni.

Dr. Donáth Géza.

Válaszok

Barra Mózes urnak a répalevél eltevésénél tapasztalataira.

Nagyon helyesen tette Barra úr, hogy részletesen és őszintén írta le tapasztalatait, mert így azt hiszem, hogy lehetséges lesz eljárásának hibáira is világot vetni s ha már eljárásában ezúttal kára és bosszúsága volt, legalább az az erkölcsi elégtétele — a mint nagyon helyesen meg is jegyzi — meg lesz, hogy alkalmat ad többeknek az okulásra.

Gazdasági eljárásainkban hosszas gyakorlattal bíró gazdák se lehetünk mentesek az előfordulható tévedések és hibáktól s mert reánk talán inkább talál az a közmondás, hogy „jó pap holtig tanul” úgy átváltoztatva, hogy: „jó gazda holtig tanul” — a gyakorlat változatos teendői között felmerülő tapasztalásokból csakis úgy tanulhatunk, ha azokat egymással közöljük s azért épp oly értéket tulajdonítok az esetleg hibás eljárások közlésének e szempontból, mintha a legeredményesebb s legjobb sikerű dolgok kerülnek a nyilvánosság elé.

Mielőtt azonban a Barra úr eljárásában szerény nézetem szerinti hibákra rámutatnék — a közölt gyakorlati tapasztalásra szintén ebben a szerencsétlen esztendőben szerzett gyakorlati tapasztalásomat irom le, a mely azt hiszem némi világot vet a két eljárás közötti különbség feltüntetése által a kezelésre.

A múlt nyáron egy különben kitűnő erőben levő s kellően előkészített táblámon az árpa a rendkívüli szárazságban bizony alig nőtt meg jó másfél arasznyi magasságra s így a kaszálása, összegyűjtése, gereblyélése és hordásakor nagyon sok szem és letört egész kalász maradt a földön.

Nem rendelkezvén sertések felett, hogy erre a tarlóra járatva a kár haszonba menjen, — nagy kiunal sekélyen alászántattam a majdnem kőkeménynyé aszott tarlót azon reményben, hogy ha eső jön rá, legalább egy jó őszi legelőt ad a kiszáradt legelőn tengődő marháknak.

Az eső jó három hétig váratott magára, de aztán meghozta azt az eredményt, hogy nem őszi legelő lett az árpa tarlóból, hanem kukoricahordásra *kasza alá nőtt*

Ezzel a természettel aztán úgy bántam el, hogy amúgy is szándékom lévén szecsckázott kórét kukoricaszárral elvermelni, ásattam a csűrőskert egy *dombosabb és szilárd talajú helyén* egy 12 méter hosszú és 4 méter széles gödröt szabályosan merőleges oldalakkal; az egyik végére oda állítottam a szecsckavagót (gőzerőre) s kevés szalmaaljat tétetvén a gödör fenekére és oldalaira — váltakozva egy réteg kór szecsckát s egy réteg frissen, lehetőleg harmatosan kaszált árpát kezdtem bele rakatni, minden réteget *bőségesen megöntözve* sós vízzel (sós-kút állván rendelkezésre (körülbelül $\frac{1}{5}$ rész arányban kevert kút vízzel és a *levegő minél tökéletesebb kizárása céljából* minden ilyen réteget jól letapostatván, sőt midőn a gödör annyira telt, még a szekerek is rá-

Mig a jelenlegi lanyha irányzat tart, szállítok utolsó évi termésű, szavatolt csiraképes, amerikai és olasz-magtól ment, arankamentes-

segre államilag ólomzárolt

Lóheremagot

(stiriai heremagot)

80, 85 és 90 koronával 50 kilónként elegysúly budapesti raktáramból

HALDEK

magnagykereskedése, József Főherceg ő csász. és királyi Fensége udvari szállítója, BUDAPEST, VII., KER., KÁROLY-KÖRÚT 9. SZ.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
 Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kiegészítők és finom angol és francia zsebkendők.
Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.
Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeg szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

jártak. Ugyancsak a nagyobb nyomás elérése céljából az emelkedő, tehát magasabb rétegekbe fokozatosan mindig több árpát, mint a kórészecskeknél tömöttebb és súlyosabb anyagot rakattam, végül a gödör betetőzése, azaz: a gödör színén felül mintegy 1 1/2 méter magasan, kuposan való behegyezése túlnyomóan árpával történt — folytonosan öntözve. Erre jött egy 30—40 cm.-nyi szalmaréteg és a gödörből kikerült föld mintegy 40 cm.-nyi vastagságban jól oda lapátolva s a bevezetés után is az ülepedés befejeztéig gondozva, hogy repedések ne támadjanak rajta. Két ilyen vermet rakattam be s az egyiket januárban megkezdvén, úgy az árpa- mint a kórészecske a legjobb, kellemes szagú takarmányt adta, a melyet az állatok nagyon kedveltek s csak azt sajnáltam, hogy nem rakhattam így többet el.

Száraz kukoricaszárt szecskázva még eddig soha sem vermettem, de zombolyai és tornai módon zöld takarmányt nagyon sokszor s ennél azt tapasztalva, hogy minél nedvesebben s minél tömöttebben tudtam összerakadni, annál jobban sikerült, — egy percig sem aggodtam, hogy ezt a folytonos öntözés és taposás által a kórészecskeknél is elérhetem, különösen a közberakott zölden kaszált árpa segítségével s úgy is volt.

Most már a Barra úr eljárásánál a következő tévedéseket látom:

Először is nem kellett volna a mézsgödört felhasználni, mert annak oldalai és feneke mégis lazábbak lehettek s talán a belüregbe sem lehetett arra kellően elég szabályos, hogy egyenletes és így intenzívebb nyomulást kapjon a belerakott takarmánytömeg.

Másodszor: öntözésről nem tesz említést, tehát a levegőt nem szoríthatta ki a takarmánytömeg által felvett víz sem, azt súlyosabbá nem tehetette, hogy jobban nyomulhasson. Szerintem a víznek ez a fő szerepe. Persze, ha sós is valamennyire, még jobb, mert így rothadást gátló hatása is van.

Harmadszor: abból is látszik a laza összerakás Barra úr eljárásánál, hogy mint írja, ülepedés után „a veremnek partja 20 cm.-re kilátszott. A vermet oly tömötten kell megtölteni és felhalmozni, hogy ennek nem szabad megtörténnie rothadás után sem.

Tehát rohamos és nagymérvű volt a rothadás: mert oly mérvű volt a fermentáció a bennmaradt levegő következtében, hogy a rothadás bizonyos foka állott be. Ezért volt kiállhatatlan szagú vermelt takarmánya. Láttam én már ilyen dolgot zombolyázott zöld takarmánynál is s itt is az volt az ok. Ezért jobb a tornai módon való elrakása a zöldtakarmánynak, mert tökéletesebb és egyenletesebb a nyomás s legfeljebb a legfelső réteg nem lesz oly tökéletes, amint kell.

Tehát: bármit, akár répalévelet, akár bármilyen zöldtakarmányfélét — akár tisztán, akár törekekkel vagy polyvával, szecskázott kukoricaszárral vermetünk (mert az ilyen apróbb dolgot sem zombolyai, sem tornai kazalba nem igen rakhatni) — földolag a levegő kiszorítása, tehát tömötten rakni nagy nyomást kifejteni s ezt csak kellő nedvességgel, azaz víz

segélyével lehet megcsinálni. Nem is annyira a tetőre rakott föld játszik fontos szerepet a nyomás elérésében, mint maga a takarmánytömege.

Hadvlger Albert.

Feleletül Barra úrnak az Erdélyi Gazda 10. számában a répalével bevermelésénél feltejt kérdéséhez, kapcsolatosan cikkének utolsó bekezdésében említett ösztinteségét, hasonló ösztinteséggel viszonyozva, néhány szavam volna.

Gyakorlatilag a móddal magam is ösmertlen lévén, a vermelést könyvből, egészen hasonlóan Barra uréhoz végeztem.

Ha csak nem különbség az, hogy én minden zöldséget, krumpli-szárát — tökindeket — vadrepcét, stb. felhasználtam és hogy a törekreteget megsóztam. Annyit használva belőle, hogy 1 köbméter takarmányra mintegy 2 kiló só jutott. A megbontáskor az enyém lehetőleg még rosszabb állapotban volt. Színe sárgás, itt-ott penészes és annyira bűdös, hogy a cselédeim nem akartak hozzányulni.

Eddig egyformán voltunk mindenben, itt azonban eltérünk egymástól és éppen ez indít cikket megírására. Nekem nem volt mivel és honnan pótolni a bevermelte takarmányt. Ha marháimat hozzá nem szoktatom, nem tudom kitelelni. Ez döntött. Nem volt választásom, strájkoló cselédeimmel és marháimmal felvettem a harcot, kitarítottam és megnyertem a következő módon:

Jól felrázattam, kitűnő minőségű jó száraz törekekkel és beadagoltam este. Reggel kiszedtem és még több töreket keverve hozzá frisset adagoltam. Délben megismételtem és a jászolban külön még tisztán is hintettem rá töreket. Elkezdtek nyalogatni és este hozzá fogtak az evéshez.

Azóta csak egyszer, naponta este adagolom, de mindig törekekkel felrázva és ma, mikor a verem utolsó szakaszát etetem, gond fog el, hogy a megszokott bűdös, de nagyon is jó takarmányt, ha elfogy, mivel pótolom.

Ajánlom Barra úrnak, ha még van bevermelte répalévele, fenti eljárásomat próbálja meg 3—4 darab növendék marháival és nagyon fogok örülni, ha a kitartás ott is sikerhez vezet.

Maros-Solymos.

Kovács Lajos.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Hogyan lehet baromfinál a pipet meggyógyítani?** Ennek a csúnya és ragályos baromfi-betegségnek, mely olyan sok bosszúságot és aggodalmat okoz az állatait szerető gazdasszonyoknak, többféle gyógyítási módja van. A legelterjedtebb módja a pip gyógyításának az, hogy a beteg állat nyelvéről egyszerűen lecsipik a pipet. A tapasztalás azonban azt bizonyítja, hogy a pip gyógyításának ezen módja nagy veszteséggel jár, mert a gyenge kis csirkék ezt a nagyon erőszakos operációt nagyon megsínylik s az így gyógyított állatoknak alig fele állja ki és heveri ki ezt a gyógyítást. Egyszerű, jótékony és kevésbé veszedelmes gyógyszernek bizonyult a

következő: Főz az ember burgonyát vagy babot s amikor már teljesen megpuhult, azon melegében, ahogyan a fazékából kiszedik, a beteg állatok elé adják. A forró étel leszedi, leégeti az állat nyelvéről a pipet, még pedig alaposan s egyéb bajt sem okozván, majdnem teljesen veszélytelennek mondható. Megtörténik ugyan sok esetben, hogy ilyen gyógyítást mellett az állat nyelve megsérül s gyúladásba jön s épp ezért nem találok érdektelenség elmondani a harmadik módszert, amit egy nagyon jeles gazdasszony ismerősöm ajánlott. Míhelyt észreveszünk, hogy a tyúk beteg, azonnal elkülönítjük a többitől. Hogy az állat beteg, könnyű észrevenni, mert szárnyait fáradtan leereszti, kedvetlen és különösen feltűnő a csipogása. A beteg állatot tehát elkülönítjük az egészségesektől, száraz, világos helyre rekesztjük, enni puha és tápláló eledelt adunk, tejbe áztatott kenyeret vagy puhára főzött rizst, esetleg maradék főtt tésztát. Az állat torkát napjában kétszer citromsavas vagy ecetes vízzel kimossuk, aztán zsirt, vaját, szalonnát vagy olajat adunk neki, hogy hűsítse. Ilyen eljárás mellett, mely ugyan kissé hosszadalmas és fáradságos, 2—3 nap múlva a tyúk teljesen rendben lesz, sőt tojni is kezd.

+ **Hogy lehet megakadályozni a kotlás alá rakott tojások kihűlését?** Gyakran megessik a kotlásnál, hogy a kotlós megúnja a tojásokon ülést, vagy az, hogy a tyúk megbetegszik, vagy ledöglik a tojáról. Ilyenkor az alatta volt tojásokat rendszerint elveszetteknek tekintjük. Pedig egyszerű módja van a tojások megmentésének. Szerez az ember egy másik kotlóst s huszonnégy órán belül feltétlenül sikerül a költést ilyen módon tovább folytatni. Megesett egy ismerősömnél, hogy a tojások két álló napig tyúk nélkül voltak s a tojások megis kikeltek. Ez a pótlás nem sikerül, ha a költés ideje már nagyon előrehaladtott volt. Ha a tyúk fészket elhagyja, annak az az oka is lehet, hogy nem tetszik neki a hely, ahova ültették. Főképpen előfordul az ilyen esetben, amikor a kotlást ilyen elhagyott tojásokra ültetik. Ezen könnyű segíteni. A kotlóst borító alá tesszik s azt, hogy sötét legyen, könnyedén leterítik valami ruhával vagy zsákkal. Ilyen módon néhány nap alatt megnyugszik a kotló s aztán nem is szükséges már a letakarás.

+ **A baromfiak helyes takarmányozása.** A m. kir. állatleltani és takarmányozási kísérleti állomáson Zaitschek Artur dr. asszisztens kísérleteket folytatott annak eldöntésére, vajjon szükséges-e a tyúkoknak takarmányuk közé kavicsot adni? A kísérletek eredménye szerint teljesen szükségtelen, hogy a tyúkoknak oly rövid időre, míg a hizlalás eltart (az intenzív hizlalás legfeljebb 15 napot vesz igénybe), kavicsot keverjünk az élelmük közé.

+ **Burgonyaműtrágyázás.** A m.-óvári növénytermelési kísérleti állomás által ezirányban 1902. és 1903. ban eszközölt kísérletekből vont következtetések:

1. A műtrágyával és pedig kötött talajon csak szuperfoszfát- és nitrótrágyával. könnyebb, laza talajokon ellenben még káli

Szőlők rigolozását gözkekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

hozzáadásával a burgonya termését hathatósan és jövedelmezően lehet fokozni akkor, ha bő termő, tehát a nyújtott trágyát termőképességüknel fogva kibaszni bíró féleségeket termelünk, és ha a burgonyát okszerűen mivéljük és ápoljuk. Elfajtott okszerű termő, vésznek ellent nem álló burgonyánál, csekély, ki nem elégitő mivélés mellett a műtrágyázás nemcsak kielégítő eredményre nem vezet, hanem sokszor oka lehet a termésesökkenésnek.

2. Istállótrágyával trágyázott burgonyaföldön is ajánlatos a műtrágyának alkalmazása, de ilyenkor mivel a burgonyának elegendő nitrogén áll rendelkezésre, kötött talajon csak a szuperfoszfát, homokon pedig a szuperfoszfát és 40° os káliumtrágyának alkalmazása lesz a jövedelmezőség szempontjából figyelemben vehető.

3. Korai étkezési burgonyánál kihasználás és a jövedelmezőség szempontjából kevesebb műtrágya alkalmazása lesz helyén, mint a késői burgonyáknál.

4. A kísérletnél alkalmazott műtrágyaféléknek lényeges befolyása a burgonya keményítőtartalmára nem volt; a minőséget tehát a műtrágya nem rontja.

Háztartás.

+ **Djaimo. (Dzsem.)** Ez a különös sző egy rendkívül kellemes ízű, narancsból készült édességnek a neve, melynek Angliában egy „öt órás tea”-ról sem szabad hiányoznia. Készítésére legalkalmasabb február—március hónap, mert ilyenkor a narancsok érettek, édesek és még nem szárazak. Nem mondhami, hogy nincs vele dolog, de megérdemli a fáradságot, különös kellemes és pikáns ízeért. Készítési módja a következő: tizenkét narancsot, két mandarint, egy citromot igen vékonyan lehámozunk, de csak a sárga részét, a fehér vastag héjbőre nem szabad semminek sem belékerülnie. Ezt a vékony héjját, tiszta új mázú edényben, vízben 2 óra hosszat főzzük. Ez alatt a narancs belét gondosan megtisztítjuk vékony fehér hájjától és az erektől úgy, hogy csak a hűsa és leve kerüljön a lábosba (szintén új mázú és hibátlan legyen). Lassú tűznél a levét jól befőzzük. 1 kg. 25 deka cukrot narancslével megnedvesítve forrásig forralunk, a narancs belével összekavarjuk és még 1/4 órát főzzük. A puhára főtt héjjat deszkán finomra megvagdálva hozzákeverjük. Más nap az egész tömeget megegyeszer felforraljuk, üvegekbe öntjük és hóllyagpapírral leköttjük. Ha tea mellé adjuk, vékony zsemlyeszettekbe kenjük, melyet esetleg előbb olajjal is megkentünk. De használhatjuk bármily finom süteményhez, vagy ha befőtött találunk, mint nyalánságot.

+ **A glicerint mint orvosság.** A glicerint mint pipere szert, tán mindenki ismeri, de azt, hogy ezenkívül is mennyi hasznát vehetjük, nem sokan tudják. Különösen hűlésnél, nátha és köhögés ellen, mint gyógyyszer nagyon hatásos. A köhögési inger ellen csak egy kávéshanályni glicerint vegyünk be s már is hasznát látjuk, a torkunk már nem reszel úgy, az inger nem oly nagy. Ha náthásak vagyunk, úgy este egy-egy csepp glicerint tegyünk az ornyílásokba, aztán lehetőleg jól szippantsuk fel, bár egy kissé égetni fogja a nyálka hártját, de ez nem elviselhetetlen és hamar el is múlik. Ha erősebb náthánk van, akkor napjában többször használ-

juk a glicerint. Kissebb égési sebeknél a glicerinnel való bekenés pedig még jobb szol-gálatot tesz, mint az olaj.

+ **Vattázott paplanok mosása.** A levarrott paplant huszonnégy órára beáztatjuk hideg vízbe, amelyet néhányzor fel is kell frissíteni. Ha a por így teljesen kiázott belőle, asztalra fektetjük s egy nem nagyon erős kefével hideg szappanlúggal gondosan tisztára keféljük. Ha a paplan mindenütt alaposan be van szappanozva, akkor egy szapulóban még kis ideig szappanos lében áztatjuk. Utána ötször-hatször kiöblítjük. A paplant ezután kifacsarjuk, minden oldalán egyenesre húzgáljuk és száraz, pormentes helyre felterítjük. A paplan kihúzóztatását és kiegyengetését száradás közben is többször kell ismételni.

+ **Világos szőnyegeket tisztántartása télen.** Télen a fűtés által valamint az által, hogy a kintől behozott és cipőn megfagyott sár, hó, a szobában megolvad, — a szőnyegeket sokkal hamarabb piszkolódnak. Az egyszerű le-söpítés vagy gyakori káposztával való tisztítás sem sokat segít rajtuk. Ha télen is szép tisztán akarjuk látni őket akkor napon söpör-jük le óvatosan s utána, egy csak erre a célra tartott, durva vászon ruhával soronkint dör-zsölygjük le, a vászon ruhát többször mártsuk be teljesen tiszta vízbe. Ez a tisztítási mód egy cseppet sem árt a szőnyegnek, s még a legvilágosabb színek sem fakulnak ki.

Gazdasszony.

EGYLETI ELET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választ-mányi ülése

— 1905. március hó 4-én. —

Elnökölt: Cs. Szabó József e. elnök.

Előadott: Tokaji László e. titkár.

Jelen voltak: Br. Bánffy Ernő alelnök, Gyárfás Benedek, Fodor Ferenc, Gidófalvy István, Molnár Sándor, Benkő Mihály, Nagy Dezső, Br. Mannsberg Sándor és Szász István ig. vál. tagok.

1. Elnök az ülést megnyitván, a jegyző-könyv hitelesítésére felkéri: Gyárfás Benedek, Nagy Dezső és Benkő Mihály tagokat.

2. Múlt, január hó 18-iki ülés hitelesített jegyzőkönyve felolvastatván, — tudomásul vétetett.

3. Titkár előadja a Magyar Gazdaszö-vetséggel együtt rendezendő szociálpolitikai előadások ügyében eddig történt előintézkedéseket.

Választmány a jelentést tudomásul véve, titkárt a további teendőket megtételével is megbizta.

4. Titkár jelentést tesz a Nagyenyeden folyó év őszén rendezendő mezőgazdasági gép és termény (szőlő és gyümölcs) kiállítás ügyében végzett előmunkálatokról. Jelentést tesz a nagyenyedi útjáról, mely alkalommal az edavaló intézőkörök részéről a legmesszebb-mező érdeklődést tapasztalta. A kiállítás rendezésében úgy az Alsófehérvármegyei Gazd. Egylet, mint a város is tényleges részt óhajtának venni. A társ-egylet titkára által és némi anyagi áldozattal is; a város pedig ingyzn ajánlotta fel a szükséges helyiségeket, amelyek a célnak kiválóan megfelelnek. Jelentést tesz továbbá a február 25-i budapesti útj áról, mikor is az „O. M. G. E.” műszaki

osztályának ülésén vett részt, hol a nagy-enyedi kiállítás szintén tárgyalatván, a szak-osztály elhatározta, hogy annak megrendezé-sét az egyesület választmányának ajánlattal fogja előterjeszteni; a miniszterhez a szükséges érmekek segély (dijakra) adományozása céljából felir, egy szakértő tagját a zsűrybe kiküldi és a kiállítási oklevelek elkészítetté-sét és szétküldését eszközölni fogja. — Vá-lasztmány a jelentést tudomásul veszi és a költségekre oly feltétellel szavaz meg 300 korona egyleti segélyt, hogy azonfelül semmi-nemi költség, vagy rizikó az egyletet nem terhelheti.

5. Titkár előadja a földmivélésügyi mi-niszter 20472. VII./2. b. sz. leiratát a Mezőör-ményes község vásáráthelyezési kérvénye tár-gyában, mely ügyben az egylet véleményét kéri. — Választmány a kérés teljesítését ja-vasolja.

6. Ugyanő előadja a földmivélésügyi mi-niszter 20729. VII. 2. b. sz. leiratát, melyben véleményes jelentést kér Kolozsvár város mó-dosított vásárvám díj szabályzatára vonatko-zólag. — Választmány elnökséget megbizta oly értelmű jelentés felterjesztésével, mely minden, a mezőgazdaságot terhelő vámemelés ellen tiltakozást fejezzen ki.

7. A Zemplénnvármegyei társ-egylet meg-keresésére, melyben pártoló felterjesztést kér egy hazánkban felállítandó közép erdészeti szakiskola tárgyában, — választmány a pár-tolást elhatározza és egy ilyen intézet létesí-tését a kolozsvári gazdasági tanintézettel kap-csolatban ajánlja javaslatba hozni.

8. Új tagul, mint rendes tag, bejelentet-ik: Erzsényes Lajos, aranykúti lakos.

9. Elnökség indítványozza, hogy tekin-tettel az egész országot elárasztó káros pénz-ügynöki manipulációkra, egy fölhívást bocsás-son ki az egylet, melyben a gazdaközönség a kölcsönök effektuálásának helyes módjaira figyelmeztettség. — Választmány a felhívás előadott szövegét elfogadván, annak a hivata-los lapban és a napilapokban való közlését elhatározza.

10. Titkár előadja Kolozsvár város pol-gármesterének azon szóbelileg előadott kéré-rését, hogy az egylet által a városnak iskola-építés céljára adott teleknek telekkönyvi átírását az egylet engedélyezze. — Választ-mány, tekintettel arra, miszerint tudomása szerint a város a kérdéses telekre szinté házi díszlet-raktárt akar építtetni, egy bizottságot küld ki, amely e tárgyban a város képviselői-vel tárgyalván, az átadás, vagy át nem enge-dés felett végleg megállapodjék. A bizottságba, elnökségen kívül: Gyárfás Benedek, br Manns-berg Sándor vál. tagokat és Molnár Sándor jogtanácsost küldi ki.

11. Titkár előadja az Erd. Méhész Egy-letnek 31. sz. átiratát, melyben hivatalos lap-jának segélyezését kéri. — Választmány a beadvány tárgyalását függőben tartani hatá-rozza addig, amíg a kérelmező egyletnek a földmivélési miniszteriumhoz már régebben benyújtott segély iránti kérése elintézését fog nyerni.

12. Ugyanő előadja az Orsz. Növényter-melési Kísérleti Állomásnak azon intézkedé-sét, mely szerint hazarészünkben 14 gazdá-nak hántolási célokra alkalmas 14 mm. borsó vetőmagot adott ki a titkári hivatal közvetí-tésével, kísérleti célra. — Választmány a tett intézkedést köszönettel veszi tudomásul.

Szalay Gyula

Műszaki-gazdasági cikkek, gépolaj és

 vetőmagvak

nagykereskedése,

Budapest, V., Perczel Mór-utca 2-ik szám.

(Szabadság-ter 13.)

Legjutányosabb árak mellett szállít: **arankamentességre** államilag

ólomsárolt Lóhere és Luczernamagot,

bármilyen kis mennyiségben is, eredeti quedinburgi

 Répamagvakat, Bükkönyt, Nyulszapukát

s mindennemű takarmány- és gyeptümagot, ugyszintén

GÉPOLAJOKAT, KOCSIKENŐT, ZSÁKOT, PONYVÁT,

LÓFOKRÓCZOKAT

s minden egyéb gazdasági cikket.

1459

13. Elnökség bejelenti, hogy a földművelésügyi miniszter a folyó évre a kolozsvári katonai élelmezési raktárnál előállított 531 q. árpát, 7 k. 79 fill. árban ay egylet rendelkezésére bocsátotta, amely mennyiség már mind le is foglaltatott. — Választmány a jelentést tudomásul veszi.

14. Ugyancsak elnökség bejelenti, hogy a földművelésügyi miniszter, az elnökség felterjesztésére február 20-tól 25-ig Kolozsvárt, az egylet helyiségeiben. 24 résztvevővel, egy hadsereg-ellátási tanfolyamot tartott, melynek üdvös hatása a gazdaközönségre nézve igen fontos. — Választmány a jelentést örvendetes tudásul veszi.

15. Br. Mansberg Sándor vál. tag. előadja az Erd. Keresk. Társ. múlt évi zársszámadásának megvizsgálására eiküldött bizottság jelentését, mely szerint az egyletet az elmúlt évben megilletett jutalék 704 kor. 30 fillért tett ki. — Választmány a jelentést azzal az útasítással, hogy jövőben tüntessék ki, milyen részük van a forgalomban a gazdáknak, tudomásul veszi és a bizottságnak munkájáért köszönetet szavaz.

16. Ugyanő bejelenti a Magyar Telepítő és Parcellázó Bankkal folytatott levélbeli érintkezés lefolyását, melynek értelmében az iytézet közelebről le fogja küldeni megbízottját az egylettel létesítendő megállapodások megbeszélése céljából. — Választmány a tett intézkedéseket tudásul veszi.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

JOGI TANÁCSADÓ.

Vadoknak törrel való elejtése.

Kérdés:

Egy méteres hó fedi nálunk a földet január eleje óta. A nyul sok ezer koronára menő kárt okozott szőlőhegyeinken a gyümölcsfákban. Nemcsak a beköttetlen fiatal, hanem a jól ápolt, sima törzsű, 20 éves fák kergét is leette; e mellett nagyon sok helyen a beköttött fákról is lekaparta, szétszorta a kötést s úgy pusztította azt el. A hegyközség szőperben áll a vadásztársasággal. A vadásztörvény 2. §. 2. p. és a 18. § a alapján elakarja rendelni jövőre a nyulak állandó irtását, úzését a szőlőhegyen, olyformán, hogy a hegyöröknek fegyverhasználati jogot kérek, felhatalmazza a nyulak mindenkor lelovására, amellet a birtokosok *törökkel* is neki akarnak esni. — Ez a terv! A vadászok tiltakoznak ellene s azt állítják: ez a terv büntető cselekmények terve.

Kérem a tekintetes Szerkesztőséget engem értesíteni: mit, mennyit lehet és szabad tenni a nyulaknak a szőlőhegyen való irtása érdekében.

Válasz:

Kérdéstevő hegyközség tagjai az 1883: XX. t.-c., a kérdésben is idézett 2. paragrafusa alapján szőlőterületükre nézve jogos tulajdonosai a vadászati jognak s mint ilyenek ezt a jogot szabadon is gyakorolhatják; sőt a törvény 18. paragrafusa szerint még az általános tilalmi időben is üzhetik a vadászatot, feltéve,

hogy a szőlők olyan jól vannak körül kerítve, hogy a vad ki nem válthat.

A hajtókkal is lövethetik a vadat a fent említett viszonyok között; de törrel vagy hurokkal semmi körülmények között nem pusztíthatják, mert azt a törvény határozottan tiltja és az eddigi törvénykezési gyakorlat szerint mindig is meg lett büntetve a nyulnak ilyen úton-módon való pusztítása.

Ha azonban a nyulaktól minden körülmények között megszabadulni akarnak, kértjenek a miniszteriumtól engedélyt, hogy tenyésztési célokra azokat összefoghassák. Természetesen csak vadtenyésztőnek szabad őket eladni, elfogyasztásuk tilos.

Dr. S. K.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Az erdélyi gazdaközönséghez!

Majdnem két évtizede immár, hogy az *Erdélyi Gazdasági Egylet* a magas kamatlábra dolgozó apró pénzüintézetek és az uzsorának nyugodtsággal nem szemlélhető pusztításai közepette hazafias kötelességének ismerte határozatos eszközöket kutatni fel az áldatlan állapotok megszüntetésére.

Az Egylet azon meggyőződésben volt, hogy sem ez ország rész anyagi ereje, sem a kilátásban levő üzletkör nem elég nagy arra, hogy egy erős új pénzüintézet alapítására egészséges feltételeit körünkben megtalálhassuk. — Ezen feltevésünk az idő multával annyira alaposnak bizonyult, hogy a meglevő erdélyi pénzüintézetek is — a nemzetiségiek kivételével — majdnem valamennyien ma már budapesti bankok részére közvetítik a jelzálogkölcsonöket; természetesen közvetítői haszonnal s így utólag kézzel fogható igazolást nyert azon törekvésünk jogosultsága, mely a kormánynál is arra irányult, hogy egy valamely meglevő hatalmas és köztudat szerint legmérsékeltebb kamatláb mellett munkálkodó intézet, munkakörét helyezze át az erdélyi részekbe akként, hogy közvetítői költségek a hitelt igénylő közönséget ne terheljék.

Igy jött létre a *Magyar Jelzálog-Hitelbank kolozsvári Képviselet* s ugyanilyen hazafias indokokból pár év óta a *székelyföldi képviselőség* Sepsiszentgyörgyön.

Tizenhetedik éve, hogy Egyletünk ezen képviselőség munkálkodásában a felajánlott ingatlanok értékének megállapítása és az adható kölcsön javaslatba hozatala körül elnöke, alelnöke és kiküldött. bizalmi férfiai révén tényleges részt vesz.

Ezen idő elégséges arra, hogy visszajelantsunk ezen munkásságra és ítéletet alkothassunk annak áldásos avagy káros volta felett.

Hogy az erdélyi rész gazdaközönség mi-

ként használta fel hasznos befektetésekre azon milliókat, amelyeket az intézet ezen idő alatt elhelyezett, nehéz kétségeket kizáró adatokban feltüntetni, de annyit állíthatunk, hogy ugyanezen milliókat csak sokkal magasabb olyan kamatláb mellett vette volna igénybe a birtokosság, mely nem emelésére, hanem romlására vezetett volna a gazdaságnak. Hogy pedig a Magyar Jelzálog Hitelbank kölcsönei nem vezettek a gazdaközönség romlására, megítélhetni az intézet által eszközölt árveréseknek valóban elenyészően csekély számából, a melyek még csekély voltukban is nem a teher elviselhetetlenségéből, hanem egyenként megvizsgálva részint személyi gyengeségekből, részint családi viszonyokból és más irányú helytelen vállalkozásokból eredtek.

Ha önérzettel tekinthetünk tehát vissza ezen munkásságra, mégis távol áll tőlünk, hogy ennyi idő letelte után is az erdélyi rész gazdasági hitelviszonyokat virágzóknak tartjuk; de viszont elmondhatjuk, hogy ennek legnagyobb részt a gazdaközönség maga az oka. Való, hogy újabb időben előnyös kecségetések között szinte ostrom alá van véve a gazdaközönség nemzetiségi és más többé-kevésbé megbízható pénzüintézetek ügynökeitől, de legtöbbször semmiféle pénzüintézetel összeköttetésben nem álló, ügynök nevű egyének részéről, hogy kölcsönökkel terhelje meg ingatlanait; de másrészt szinte hihetetlen az a könnyen hivoség, a melylyel a gazdák különböző képzeleti előnyöknek hitelt adnak és legkényesebb anyagi érdekeik rendezését kényelemből másokkal intéztetik. ahelyett, hogy országosan ösmert és megbízhatónak tudott segélyforrásokhoz közvetlenül maguk forduljanak.

Látva az anyagi erő nyilvános fecsérlését, Egyletünk elérkezettnek érzi az időt, hogy hazafias kötelességéből kifolyólag ezen hátrányokra a gazdaközönség figyelmét felhívja.

A mi gazdasági viszonyaink között a földbirtok valódi értékének felén túl csak olyan intézet nyújthat kölcsönöket, a mely az innen eredő károsodásokat a magasabb kamatlábbal kárpótolja, de másrészt a felén túl megterhelt birtoknak már nem a névleges tulajdonos, hanem más a gazdája és a birtokos nem a maga, hanem más javára gazdálkodik. Sűrű reklámoknak, ügynökök tartásának költségeit sohasem valaki más, hanem mindig a kölcsönt igénybe vevő gazda fizeti meg, még pedig búsán.

A reklámoknak és kínálgatásoknak mai korában óva intünk tehát saját igaz érdekében minden egyes erdélyi rész gazdát, hogy legyen körültekintő és óvatos. Egyletünknek nem áll érdekében valamely pénzüintézetet tá-

„AGRÁRIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacéleketej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgönycim: „Agraria” Budapest,

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

mogatni s egy oly nagyszabású pénzintézet, mint a Magyar Jelzálog Hitelbank 40 millió alaptőkével, 500 millió korona elhelyezett kölcsönével valóban nem is szorult ilyeszerű támogatásra, hisz szegényes viszonyaink között csak tetemes áldozat mellett képzelhető körünkben két képviselőségnek fentartása is, de hazafias érdekek és kötelességünknek ismerjük amúgy is sok oldalról igénybe vett gazdáinkat arra figyelmeztetni, hogy csakis országosan ösmert és feltétlenül megbízhatónak tudott pénzintézetekhez és csakis közvetlenül forduljon anyagi támogatásért.

Erdélyi Gazdasági Egylet.

*

— **Királyi kitüntetés.** A király *Koós Mihály dr.*, a zékelyföldi miniszteri kirendeltség ügyeinek ellátásával megbízott miniszteri segédtitkárnak ügybuzgó szolgálatai elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Tanítók és lelkészek gyümölcsészeti tanfolyama.** A gyümölcsstenyésztés medkeltetése és terjesztése érdekében a földművelésügyi miniszterium évenként kurzusokat rendeztet tanítók és lelkészek részére. A tavaszon ismét több kurzus lesz és pedig Keszthelyen márc. 27-től április 5-ig, Tordán április 3-tól 12-ig, Kisztebenben április 6-tól 15-ig. A kurzusokra egyenként 16—16 tanítót vesznek föl, akik ellátást és utiköltséget kapaak. A lelkészek részére Budapesten és Kolozsvárt lesznek kurzusok, előbbi április 3-tól 8-ig, utóbbi április 10-től 15-ig. Összesen 24 lelkész vétetik föl, akik szintén utiköltséget és ellátást kapnak; lelkészek 21-ig, tanítók a keszthelyi kurzusra 20-ig, a többire 25-ig adják be kérvényeiket a földművelésügyi miniszterhez intézve.

— **A segesvári komlópiac 1904-ben.** A segesvári komlós szövetkezetnek most készült múlt évi jelentéséből örvendetesen az tűnik ki, hogy 8 évi küzdelmes igyekezet után mégis kijegcedett Segesvár az erdélyrészi komlótermelés középpontjává. Az komló csarnokba 15 községből 305 zsákot rakott be 26 termelő és kereskedő, ugyancsak 200 komlóminta volt szemlére téve 170 helyről. A forgalomban nagy fejlődést mutat a szövetkezet által kezelt *M. Á. V. tarifa kedvezménye*: így szept. 26-tól okt. végéig 1199 zsák komló indult világgá, 839 q. mennyiségben s ca. 335.000 kor. értékben! Ebből Saazba 734, Auschaba 422, Rohrbachba 12 s hazai helyekre 31 zsák küldetett el. Tehát a nagy mennyiséget Csehország vitte el: fényes ellenérv némely hazai sörös s tudakosok beszédjére, hogy nem jó a magyar komló! Persze, ha Saazot megjárja, úgy már jóvá alakul! A komlószövetkezet területén a nagy szárazság dacára is 365—400 kgr-os termések voltak, de akadt 600—800 kgr-os is! A mmázsánkénti átlagár pedig 390—410 kor. közt mozgott, a maximum 460 kor. volt. Az év végéig minden komló el volt adva. — Jó eredmények, szép számok ezek: mutatják, hogy a komlós szövetkezet reorga-

nisatora, Dr. Béli László főispán elnökségével jó úton halad a segesvári komlószövetkezet.

— **Komló-hírek.** Az osztrák reichstag földművelésügyi bizottsága elkészült a komlószármazási törvényjavaslattal, melynek az a célja, hogy komlót az osztrák piacokon csak *származási bizonyítvánnyal* lehessen forgalomba hozni. Leginkább a *saazi* terményt szándékoznak így megvédelmezni, mert utóbbi években a becsempészés révén, sokkal több saazi komló került forgalomba, mint amennyi termelt. Hol éri a szög fejét az a javaslat, ha törvényt lesz, ma még nem lehet tudni, de úgy látszik, a cseh komlókereskedelem bosszantására lesz jó: mert mai napig is ha keverték is saazi üstánc komlót, csak a régi horrend saazi árakat fizették érte a sörgyárosok, a saazi piac tehát nem szenvedett eddig! Egy német szaklap közli a múlt 1904. évi komlóforgalmát a magyar-osztrák-monarchiának: a közös vámterület határára *kivitel* volt 91.058, a *behozatal* 19.134 (ötven kilós) komlós mázsa. A legtöbb behozatalunk volt a német birodalomból (16.320 m.) aztán Orosz és Francia országból, sőt a Balkánról is 24 m.! Legtöbb kivitelünk a német birodalomba (81.892), Angliába (8756) s az Egy. Államokba volt, de még 17 más államba is. Minket, erdélyrészeket az érdekel különösen, hogy a szomszéd Romániába 914, Bulgáriába 734, Szerbiába 496 „fél“ mázsát küldött ki a közösvámterület: pedig mily könnyen lehetne ezen kivitel (különösen Romániába!) a legközelebbi erdélyi komlóskertekből ellátni, ha Segesvárt önálló kereskedelmünk lenne. Bizony, érdemes volna, ha a brassói kereskedelmi kamara foglalkoznék ezen eszmével!

— r — s.

— **Bikavásár.** A Csikvármegyei 1905. évi XVII-ik tenyész-bikavásár folyó évi április hó 5-én tartatik Csikszeredán. A vásár reggel 8 órákor kezdődik. Részt vehet a vásáron a bika elővezetése mellett minden tulajdonos, kinek két éves vagy két éven felüli eladó bikája van, vagy részt vehetnek a községek és közbirtokosságok az általuk tartott tenyész-bikákkal. A ker. kir. állattenyésztési felügyelő, a szükséglet és felhajtás mérvéhez képest, a Csikvármegyében szükséges tenyész-bikákat lehet ezen vásáron fogja beszerezni. Bővebb felvilágosítás szerezhető a Csikvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalától Csikszeredán.

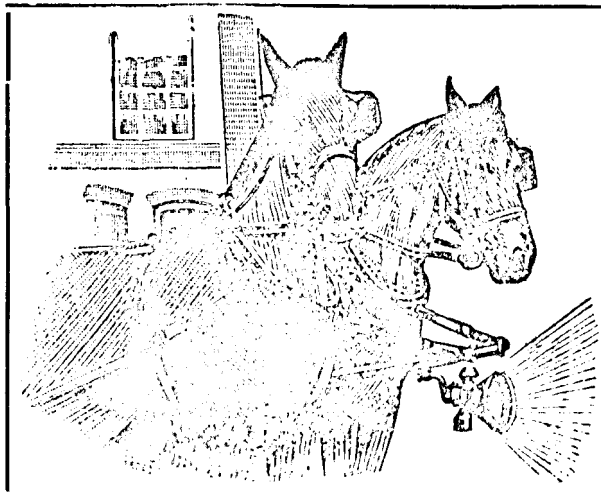
— **Tömeges magszállítás az államnak.** Makfalvay Géza földművelésügyi államtitkár, Sierbán János kir. jószágigazgató kíséretében e napokban meglátogatta Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésének Budapest, Rottenbiller-u. 33 szám alatt levő központi telepét és az állam részére nagyobb megrendelést tett lóhere és lucerna magból. Ez alkalomból nagy érdeklődéssel megtekintette az egész telepet, hol most a tavasz idején 140 főből álló személyzet bonyolítja le a magszétküldésének nagy munkáját.

— **A tanítóképzők méhesei.** Tallián földművelésügyi miniszter a gyakorlatilag méhészkedő tanítók számát minden rendelkezésre álló eszközzel szaporítani kívánja. Azért elrendelte, hogy a tanítóképzőkben működő

gazdasági szaktanárok a méhészetre kiváló gondot fordítsanak, utasította a vándortanítókat, hogy a méhészkedés némely gyakorlati kérdését szemléltetve adják elő. A miniszteri rendelet gyakorlati megvalósítását azonban megnehezíti, hogy az ország negyvennyolcz tanítóképzője közül csak tizenhat tanítóképzőnek van a tanítás céljaira megfelelően berendezett méhese. A többi tanintézetnél a méhesek elhanyagolt állapotban vannak, sőt a gyakorlati demonstrációkra teljesen hiányzanak. Tallián földművelésügyi miniszter megbízta *Kovács Antal* méhészeti felügyelőt, hogy a tanítóképzőknek méhesei beszerzésére készítsen tervezetet. A tervezet elkészült. A modern és a méhészkedés minden részével ügyet vető ilyen mintaméhes és pedig a zárt 1039, a nyílt méhes 645 koronát igényel. A miniszterium a két mintaméhes tervét és költségvetést minden gazdának, aki azt kéri, ingyenesen megküldi és a fölállítás, kivitel részleteiben fölvilágosítást ad.

— **A földművelésügyi kormány s a burgonyavetőmag-szükség.** Úgy a vetőmag, mint az élelmezési célra szolgáló burgonya tekintetében országszerte nagy szükség mutatkozik a földművelésügyi kormány a vármegyei főispánokhoz intézett rendelete útján arról értesíti a gazdaközönséget, hogy egyrészt ezen, a mezőgazdaság és a közlelmezés szempontjából egyaránt fontos termény jövő évi termésének biztosítása céljából, de másrészt az ország egyes vidékein a folyó évbéli amugy is mostoha gazdasági viszonyok folytán előállott élelmezésszükségnek ez uton való enyhítése céljából is hajlandó az általa beszerzett burgonya-készleteket említett célra a gazdaközönség rendelkezésére bocsátani a következő feltételek mellett: Burgonyavetőmag-szükségben szenvedő gazdák vetőmag-burgonyát 5 K 50 fill. métermázsánkénti árban körelmezés esetén kaphatnak. Ugyanezen árban hozzájuthatnak burgonyához, mint élelmezési cikkhez községek és városok de mind két esetben csak *teljes vasuti kocsiakománnyokig terjedő megrendelések* lesznek figyelembe véve és az *elszállítás csak utánvét mellett eszközöltetik.* A vasuti szállítási költségek minden esetben a kincstárt fogják terhelni. Az idevonatkozó kérelmek pedig legkésőbb *f. évi március hó 15-ig* közvetlenül a földművelésügyi miniszterhez adandók be, melyekben a *kért mennyiség, a vasuti állomás és a feladó cím* pontosan megjelölendő; mert a hiányos és a kitűzött határidőn túl beadott kérvények már a rendelkezésre álló idő rövidségére való tekintettel sem lesznek figyelembe vehetők. Természetesen, miután az ez irányban támasztandó igények mérvéről a földművelésügyi kormány ma még tájékozva nem lehet, ennél fogva azok magától érthetőleg csak a rendelkezésre álló készlet erejéig lesznek kielégíthetők.

— **Mozgalom a köztenyésztésre szánt sertéskanok és kosok vizsgálatának elhagyása tárgyában.** A szolnok-dobokavármegyei „Egyleti Értesítő“ írja: Értesülésünk szerint a Dészjárás mezőgazdasági bizottsága február hó 21-én tartott ülésében — Fürst Ede állatorvos indítványára — elhatározta, hogy cél-

Acetylen-Lámpák,

ugymint asztali-, kerti-, udvari-, istálló-, konyha-, kézi-, bánya-, valamint kocsirud-, kocsiodal-, kocsipózna-, kerékpár- és automobil-acetylen-lámpák legnagyobb választékban:

Miklós Testvérek nagykereskedésében,
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 20. sz. (Andrássy-út sarok.)

Arjegyzék ingyen és bérmentve.   Telefon 16 37.

Akáczmag csemeték, 2 évesek ezre 3 korona, válogatott 6 korona. — **Spárgagyökerek** ezre 10 korona. A fajok ezek: argenteuilli, conover, eibenschützi. — **SZABÓ LAJOS** kertészete **APOSTAG.** 1513

Gróf Teleki László Gyula

uradalmából származott és államilag ólmozott

Lóhere vetőmag

a kolozsvári közraktárban 50 és 100 kgrammos zsákokban kerül eladásra.

Értekezhetni a közraktár igazgatóságánál és Szilágyi Ferencz urad. jószágfelügyelőnél Kendi-Lónán, (posta helyt.)

1516

Államilag ólmozárolt

kizárólag legmegbízhatóbb eredeti

Erdélyi, Háromszéki és Erdővidéki

LÓHEREMAGVAK

és ólmozárolt luczernamag legjutányosabban beszerezhetők

Az Erdélyrészi Tárházakban Kolozsvárt.

Mintázott ajánlatok kívánatra bérmentve küldetnek. 1508

Törlesztő kölcsönök.

AZ Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kissébeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, mintán mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyecs és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as árfolyam.

Gróf Teleki József

mikeszászai gazdaságában

államilag ólmozárolt — csiraképes — vetőmag

Vörös-heré

kapható 100 kilónként 85 forintért

a mikeszászai vasuti állomásról. 1521

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés) a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

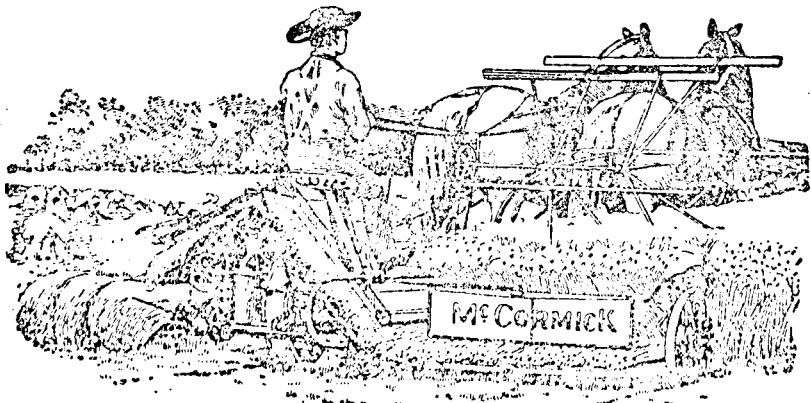
Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással készséggel szolgálunk. 1018.

Mc. Cormick Harvesting Machine Comp.

(Chicagói aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kéveköttőgép, „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manilla“ kévelőtőfonál gyártmányai. Amerikai tárcás boronák, rúgós boronák, cultivátorok, szénaforgatók, kukorica-vetőgépek. Katalógusok ingyen és bérmentve. 1524 Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

A lanyha irányzat következtében a
lóheremagnak

folyó évi január hó 1-én megjelent főárjegyzékemben rovatolt
 árát hatályon kívül helyezem.

Mintákat és nagyobb szükségletnél előnyajánlatot szívesen
 küldök. Kérem a 4 , 4_a és 4_b jelzésű mintákat a más-
 ————— honnét eredőkkel összehasonlítani. —————

A mostani árak 50 kilónként következők:

4. számú prima primissima 95 korona

(tisztaság 98%, csirakéesség 98%)

4_a sz. legelsőrendű 93 korona

(tisztaság 98%, csirakéesség 97%)

4_b sz. elsőrendű 92 korona

(tisztaság 96%, csirakéesség 96%)

Utolsó évi termésű, szavatolt csiraképes

4_c sz. lóhermag 85 korona

4_d sz. lóhermag 80 korona.

Az arankamentességet a kir. magvizsgáló állomás ólomzára igazolja.

Olasz és amerikai lóherét nem forgalmazok.

Azonkívül a legjutányosabb **napi áron** ajánlom az összes most
 vethető **gazdasági magvakat.**

Mauthner Ödön

cs. es kir. udvari magkereskedése

1383

VII., Rottenbiller-u. 33. sz. **Budapesten** IV., Kossuth Lajos-u. 4. sz.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérigénöksége**Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám**

1458 ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEKET, ipari czélokra alkalmas compound lokomobilokat, szesz- és benzín-motorokat,**MILLENIUM****fűkaszaló-, marokrakó- és kéveköto aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.**

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

Az „Athenaeum” irod. és nyomd. r.-társulat kiadásában megjelent

Gazdasági Művek.

Bakay N. Kendertermelés	3.—	Roboz. Szénkéreg alkalmazása	3.—
— Lentermelés	2.40	Rodiczki. Keresk. és ipari növények. 2 köt.	4.80
Baranyay. Konyhakertészet	3.40	— A juh és gnyaju ismertetése	4.—
Brümmer. A takarmányozás gyakorlata	4.—	— Gyakorlati répatermelés (2 kiad.)	2.—
Gothard S. A városi hulladékok értékesítése	3.—	— Gazdasági tanácsok (Új kiadás).	3.—
Grubiczy G. Tyukok	—60	— Takarmánytermesztés	3.—
— Baromfitenyésztés I., II.	3.60	Rovara F. Répatermelés	5.20
Hilgard Szikes talajok öntözése	2.—	Schmid J. Jóságaink rendezése	2.60
Kenessey K. Trágyakezelés	1.—	Semler. Gyümölcsértékesítés	2.—
— A buza vetőmag	1.—	Sporzon. Mezőgazdasági üzemtan	5.60
Kiss-Verner. Aprójszág tenyésztése	2.40	— Mezőgazdasági számvitel	4.—
Lázár. Gazdasági segédeszközök	3.60	Szabó A. A házi állatok bonctana	8.—
Lécoteux. A esalamádé és egyéb takarmányok	4.—	Szalay. Burgonyatermelés	3.—
Milhofer. Mezőgazdasági munkáviszonyok	6.—	Szilassy Z. Fű-féle takarmánynövények	4.—
Mittermeier. Szeszgyártás	2.—	Szűts Mihály. Mezőgazdasági becsléstan	4.80
Molnár I. Szőleink ujjaalakítása	2.40	Tormay. A szarvasmarha I.	4.—
Ottó-Benes. Rózsatenyésztés	1.80	— II.	8.—
Papst. Szarvasmarhatenyésztés	10.—	Vadászműszótár, magyar-n. és n.-magyar	1.60
Praznovszky. Dohánytermelés	2.—	Wolf Okszerű takarmányozás	4.—
Raiffelsein A hitelszövetkezetek	2.—	Zlamal V. Állatkor- és gyógytan	11.—

Kaphatók az Athenaeum r.-t. könyvkiadó hiv.-ban (VII., Kerepesi-út 54.) és minden hazai könyvkereskedésben

Az Athenaeum r.-társulat kiadásában megjelent alábbi műveket különösen

Vadászat kedvelők figyelmébe ajánljuk:

Diezel-Mika. Az apróvad vadászata	20.—
Fónagy. A vizsla idomítása	6.—
Hynsphil. Az angol vizsla	4.—
Mika. Vizslaidomítás kötve	2.40
Hanusz István. A növények világából	3.—
— A fák birodalmából	4.20
Balkay Adolf. A szarvas és vadászata diszköt.	10.—
Bárony István. Magyar természeti és vadászati képek, diszkötésben	13.—
— Vig világ, diszkötésben	24.—
— Erdőn, mezőn, diszkötésben	20.—
— Mulattató vadászrajzok, diszkötésben	8.—

Kiváló művészek remek, eredeti rajzaival és műmellékletekkel.

Kiadta az Athenaeum irod. és nyomda r.-t. (Budapest, VII., Kerepesi-út 54.) és megrendelhető ugyanott, mint minden hazai könyvárúsnál. 1470 I.

Specialista sérvkötőkben!

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi-pelottával, a legtökéletesebb a maga nemében!

Árak: Egyoldalu . . . 12 korona. Kétoldalu . . . . 24 korond. Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá:

múlábak és műkezek, amputáltak részére.

Műfüzők és egyenestartók ferdénűttek részére.

Járó- és támgépek

comb-, térd- és bokaizületgyuladásnál stb.

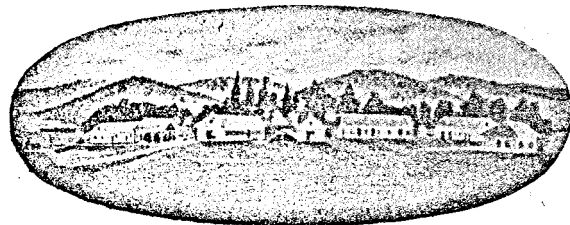
Haskötők gyomorba, vándorvese, köldöksérv és lógó has ellen. Göröcsér harisnyák.

Legújabb 1905. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.

KELETI J. orvosszézi műszergyáros Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

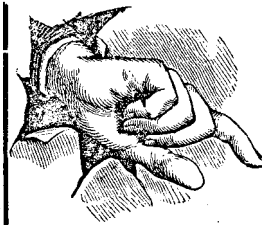
1452 (a főtisztelendő Servita-rend zárdapalotájában)

Gyár: Központi városház. Alapítva: 1878

Eladó birtok.

Kisküküllővármegyében az állomástól 5 kilométer távolságban fekvő 480 cat. hold prima rét, szántó, legelő, szőlő és erdőből álló birtok megfelelő udvarházzal, gazdasági épületekkel ellátva eladó, ára 56,000 forint.

Czim a kiadóhivatalban megtudható. 1415

A cimre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Bergueran-fils leghiresebb páris gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve 1356

A legjobb új, egyszer használt

ZSÁK,

vizhatlan PONYVA a legolcsóbban kapható

FISCHER J.

ponyva- és zsákárúházában BUDAPEST, V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK

széna- és szalmaszállítás-hoz a legjutányosabb kölcsöndij mellett 1451

A legszolidabb kiszolgálás.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú műtrágyafélék, úgymint: esontliszt és ásványi szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalatnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hvá a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság
 ● LEOBESDORF. ● BUDAPEST. ● RATIBOR. ●
 Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiórlás- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítósigákat, zsákfelvonókat, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

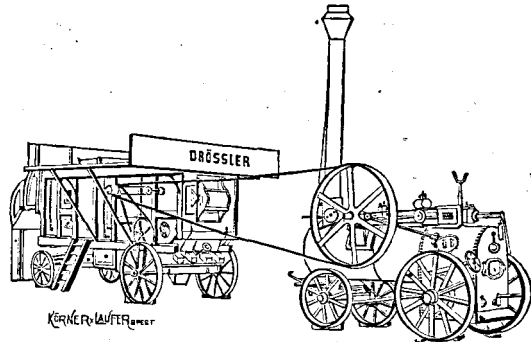
Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve. 1485

Drössler Károly

cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár
 BUDAPEST, VI. Váci-körút 59. 1449

Magánjárókat, Gőzmozgonyokat, Gőzcséplőket, Járgányos- és kézi cséplőket, Benzin- és nyersolajmotorokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket,

Gőzeke-készleteket szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett.

Árajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálunk.

Képviselők keresetnek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban.	400.000.— K.
	Alapítók	1.278.240.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		874.767 80 "
	Összesen:	2.253 007 80 K.
1901. évi fölösleg		90.349.— K
1902. " "		59.782.36 "
1903. " "		109 331.73 "
1904. " "		72 438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

A Bizalom

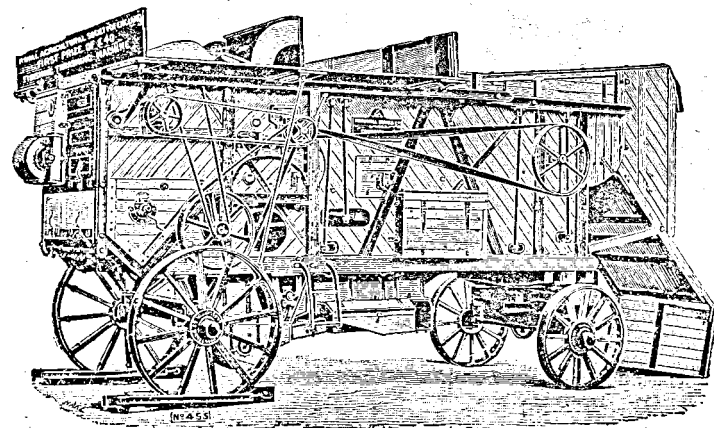
legnagyobb jele, hogy szőlőoltványaim legnagyobb részét már lefoglalták s egymillióból csak 150,000 van eladó. Sima zöld oltvány . . . 90 korona ezrenként. Gyökeres zöld oltvány 160 " " " 2 éves gyökerű zöldoltv. 180 " " " mely idősebb szőlők pótlására legalkalmasabb. Legolcsóbban a legjobb fajokban és kitűnő minőségben szőlőoltvány csakis nálam szerkezhető meg. Székely J. Gyöngyös, Szt.-Urban templom. — — — 1517

GRAEPEL HUGÓ gépgyáros

Marshall Sons & Co. L. vezérügynöke
 BUDAPEST, V., Váci-ut 40—46

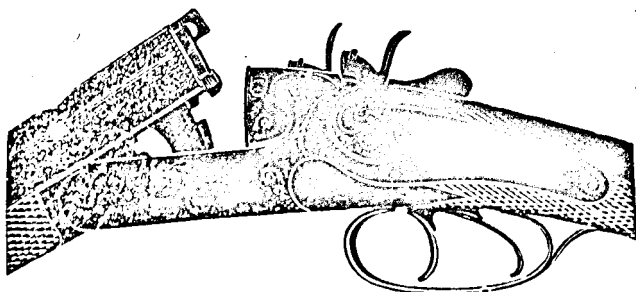
Ajánlja:

Eredeti MARSHALL-féle gőzlokomobiljait, saját gyártmányú legújabb cséplőgépeit, szabadalmazott kombinált gabona- és lőhere cséplőgépeit és szab. törekrostaít vaslemezéből, melyből a múlt évben körülbelül 1000 darabot szállított.

Ezen szab. törekrostaít mindenütt jól beváltak és hajlandó vagyok azokat bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és visszafogadni, ha nem jobbak, mint bármely másfajta törekrosta.

Gazdasági árjegyzéket, törekrosta leírást, mintát és elismerő levél füzetét kívánatra ingyen és bérmentve küldök. 1066

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és cséplő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8— kilogramm.

Ujdonság: Browning-féle automatikus sorét ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve. Levelezés magyar! Levelezés magyar!

1242

RÁCZ GYÖRGY a telecska magaslatán fekvő kulai jolánföldi szőlőtelepét és kertészetét bérbe vettem, amiről a nagyérdemű közönséget értesítve megjegyzem, hogy főtörekvésem lesz a legszolidabb kiszolgálás

lás a fajtisztaság megőrzése a jolánföldi szőlőtelep jóhírnevének ápolása. Egyben jelzem, hogy a szőlőtelepen kapható: 1. Szokványminőségű gyökeres és sima zöldajtvány. 2. Amerikai és európai gyökeres és sima vessző. 3. Gyümölcs-

kajszin- és barackfák, Gleditsia és minden más felülmuló **Maclura Aurentiaca** élősövény.

MANHOLD KÁLMÁN nagybérlő, Kula, Bácsm 1456

≡ VETŐMAG ≡

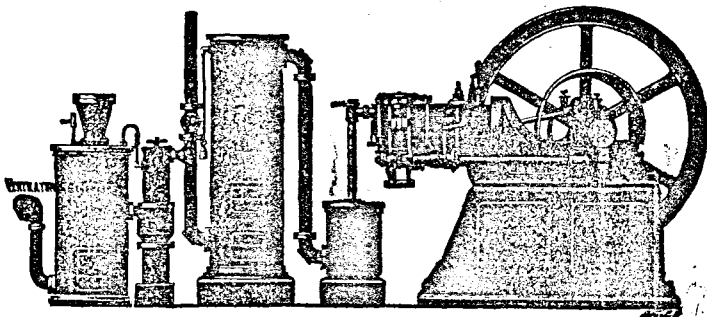
Hanna árpa 50 kilónként 9 koronaért,
Duppai zab 50 „ 7 korona 50 fillérért
vevő zsákjaiban kapható 1500

— míg a készlet tart készfizetés vagy utánvétellel —

László László és Gyula gazdaságából

Nagy-Iklódon, posta, vasut és távirat állomás.

Az árpa 1904. évi átlag hozama 15 mm, a zabé 12,50 mm volt. Erdélyi égalji viszonyaink között kitűnően bevált fajok

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szlívő-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

1465.

Könyvek bámulatos olcsó árban!

Jókai: Összes művei 100 kötet, diszkötésben 250 frt. helyett csak	130 frt. — kr.
Szilágyi: Magyar nemzet története, 10 kötet, diszk. 80 frt. helyett	35 „ — „
Eötvös báró: Összes munkái 20 kötet, diszk. 52 frt. helyett	28 „ — „
Mikszáth: Összes munkái 20 kötet, diszkötés 60 frt. helyett	30 „ — „
Petőfi: Összes munkái 2 kötet, remek képekkel, diszkötésben 36 frt. helyett	15 „ — „
Beniczkyné: Összes munkái, 20 kötet 60 frt helyett	30 „ — „
Bársony: Róna és erdő, gyönyörű diszkötés 6 frt. helyett	3 „ 50 „
Gárdonyi: Gőre Gábor összes munkái 10 kötet 18 frt helyett	11 „ — „
Jókai: Szabadságharc diszkötésben 12 frt helyett	6 „ — „
Vas Gereben: Juratus élet, diszk. 2 frt 80 kr. helyett	1 „ 40 „
Bajza: Összegyűjtött munkái 3 k. diszkötésben 17 frt helyett	6 „ — „
Flamarion: Világ vége, 7 frt helyett	3 „ 50 „
„ Csillagok világa 2 k., diszkötésben 3 frt helyett	1 „ 50 „
„ Ujabb csillagászati olvasmányok 4 frt helyett	1 „ 50 „
Marlitt: Vén kisasszony titka, diszk., 2 frt 80 kr. helyett	1 „ 40 „
Radó: Költők albuma, remek diszkötés, 5 frt helyett	3 „ — „
Jókai: Kis dekameronja, 100 novellái, 3 diszkötés 7 frt. 50 kr. helyett	4 „ — „
Marczall: Világtörténet, 6 kötet, eredeti diszkötésben 48 frt. helyett	20 „ — „
Az Osztrák Magyar Monarchia, írásban és képből 7 kötet, kötve 70 frt. helyett	12 „ — „
Szalay: Magyarok története, 5 kötet, kötve 26 frt helyett	9 „ — „
Sue: Párisi titkok, 15 kötet, kötve. Rendkívül érdekes regény	6 „ — „
Melssner: Schwarzgelb. Történeti korrajz, 8 kötet, kötve 9 frt 60 kr. helyett	3 „ 50 „

Kaphatók **BRÓDY F.** antiquar-könyvkereskedőnél, Budapesten, V. Váci-körút 28. sz. Ugyanitt bármely szakba vágó könyvek, valamint könyvtárak legjobb áron vétetnek. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1448.

BÜKKFA-SZÉN

wagonszámra métermázsánként 2 koronak 80 fillérért
Retteggi sz.v.v. állomáson waggonba rakva, lehát a legolcsóbban beszerezhető

Gróf Teleki László Gyula úr
erdélyrészi erdészeténél

Kecesed, u p. Nagy-Iklód.

NB. Zzákbán való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számított fel; vagy zsákot kérünk küldeni Szállítunk szemet kisebb mennyiségben is, csak az illető küldjön zsákot, vagy pedig a zsák árát is felszámítjuk.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is. 1423

Jutányosan eladó

Százados

új marhamérlegek

1500 kgr. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles,

Uj szekér

hidmérlegek

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlylával 4 méter hosszú, 2 méter széles. 1424

Beeserélek

ócska marhamérszákát új hidmérlegekre — Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ mérleg-
műszerész.

Budapest, VII., Dohány-utca 78.

Magy. Unit. Egyház Ladamos-Alamori uradalmába (Alsó-Fehérmegeye) gazdasági intézői állás

folyó évi május hó 15-én betöltendő lesz, miután ezen tisztii állás korpótlékkal beállított jól dotált elsőrendű biztos állás, amire pályázatot hirdetek.

Ezen állásnak pályázóitól kívántatik:

Felsőbb gazdasági tanintézetii oklevél, több évi gyakorlat és lehetőleg a román nyelv birása, — mert aki románul beszél, előnyben részesül — fedhetlen előélet, 30—40 éves kor, jó írás és számvitelbeni jártasság.

Fizetési és egyéb feltételek — megtudhatók alólírott jószágigazgarnál — ahova a pályázati kérvények is beadandók.

Kérvény felszerelendő: Oklevél másolat, kereszt levél, szolgálattgyakorlati bizonyítvánnyal.

Pályázati határidő folyó évi március hó 31-ig.

Szentiványi István,
jószágigazgató.

1493

Hiánytpótló munka.

A magyar könyvtermelés diadala!!

Páratlanul álló diszes kiállítású, képekkel gazdagon tarkított, érdekesen megírt munka jelent meg a nagyközönség számára:

A Világ Történelme

SZERKESZTI
ENDREI ZALÁN.

Ezt a munkát kiváló művészi értékű, nagy mesterek festményei után készült színes műmellékletek díszítik. A munkában magában 1200 több szép értékes, érdekes kép van.

A szép, pazar pompájú műmellékleteken, a gyönyörködtető képekhez teljesen megfelelő **érdekes előadásu a szöveg**, amely oly könnyedén, oly szorakoztatóan adja elő a világ történelmét, hogy az olvasónak nemcsak gyönyörűsége telik benne, de szellemi pihenésüül is szolgál. A munka nem száraz tudományos könyv.

Mindenki, aki a történelem iránt érdeklődik, ennek a munkának a megismerése után azt fogja mondani: Ez az, amit régen keresek, ez az amire szükségünk van.

Hogyan győződhetünk meg ennek igazságáról?

Kérjünk mutatványszámot, melyet a kiadóhivatal ingyen küld meg.

1464. I.

Mi a munka ára?

Füzetenként 40 fill. (20 kr.), előfizetési ára $\frac{1}{4}$ évenként (13 füzetért) 5 kor. 20 fill. (2 frt 60).

Minő kedvezményben részesül, aki előfizet?

Ingyen kap a munka 3 kötetéhez páratlanul álló, diszes iparművészeti becsü bekötési táblát. A tábla értéke 20 korona. Ezt csakis az előfizetők kapják. Amikor a munka készen lesz, ára tetemesen drágább lesz, mint most füzetenként vásárolva, vagy előfizetés útján.

Hogy rendelhetjük meg legkényelmesebben a munkát?

Levágjuk az alábbi szelvényt, egy levelezőlapra ragasztjuk és a levelezőlapra a következő címet írjuk:

A Világ Történelme t. kiadóhivatalának

Budapest,

VII. Erzsébet körut 38.

A „Világ Történelme“ Kiadóhivatalának

Budapesten, VII., Erzsébet-Körut 38.

Alulírott ezennel megrendelem A Világ Történelme című füzetekben megjelenő, képes diszmunkát és kérem, hogy címemre a hetenként megjelenő füzeteket elküldjék, az 1. évi előfizetést 5 K. 20 fill. (2 frt 60 kr.) utánvétellel az első füzet beküldésekor szedjék be; a további előfizetést negyedévenként pontosan előre fogom beküldeni. Jelen megrendelésemből kifolyó rendes előfizetésemért **kedvezményül** megkapom a munkához készült diszes bekötési táblákat és a füzetgyűjtő mappát **teljesen ingyen**.

Levelezőlapon címünkre beküldendő.

Kérjük tisztán és olvashatóan kitölteni.

Megrendelő neve: .....

Állása: .....

Teljes címe (város, utca, megye, u. p.) .....

aláírás.

Tessék levélni és levelezőlapra ragasztani.

!! Tessék mutatványszámot kérni !!